

สภาการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

นางสาวชนิกานต์ บัวศรี

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2566

Conditions on Educational Supervision Operations of Schools under
the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 1

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Educational Administration
School of Educational Studies Sukhothai Thammathirat Open University

2023

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ สภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา สังกัด
สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร
เขต 1

ชื่อและนามสกุล นางสาวชนิกานต์ บัวศรี

แขนงวิชา / วิชาเอก บริหารการศึกษา

สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.ฐิติกรณ์ ยาวีไชย จารึกศิลป์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2567

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษา คั่นคว้าวอิสระ สภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

ผู้ศึกษา นางสาวชนิกานต์ บัวศรี รหัสนักศึกษ 2622300784

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.ฐิติกรณ ยาวิไชย จารึกศิลป์ ปีการศึกษา 2566

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาของ
สถานศึกษา และ 2) เปรียบเทียบสภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามขนาดของ
สถานศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
กรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยใช้ตารางของเครจซีและมอร์แกน จำนวน 357 คน จากนั้นใช้วิธีการสุ่ม
ตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามขนาดของสถานศึกษา เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตร
ประมาณค่าเกี่ยวกับสภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา มีค่าความเที่ยงเท่ากับ
.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการ
วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยปรากฏว่า 1) สภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา โดย
ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การประเมินผลการนิเทศ
การวางแผนการนิเทศ การนำแผนการนิเทศไปใช้ และการหาความต้องการจำเป็นในการนิเทศ
และ 2) ผลการเปรียบเทียบสภาพโดยรวมของการดำเนินงานนิเทศการศึกษาของสถานศึกษาที่
จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ระหว่าง
สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยสถานศึกษาขนาดกลางและขนาด
ใหญ่มีสภาพการดำเนินงานนิเทศการศึกษาที่สูงกว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษอย่างมีนัยสำคัญ

คำสำคัญ การดำเนินการนิเทศการศึกษา สถานศึกษา มัธยมศึกษา

Independent Study title: “ Conditions on Educational Supervision Operations of Schools under the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 1”

Author: “Miss. CHANIKARN BUASRI”; ID: “2622300784”;

Degree: Master of Education (Educational Administration)

Independent Study Advisor: Dr. Thitikorn Yawichai Charueksil; Academic year: 2023

Abstract

The objectives of this research were (1) to study the conditions on educational supervision operations of schools; and (2) to compare the conditions on educational supervision operations of schools under the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 1 as classified by school size.

The sample consisted of 357 teachers in schools under the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 1, obtained by stratified random sampling based on school size. The sample size was determined based on Krejcie and Morgan’s Sample Size Table. The research tool was a rating scale questionnaire concerning the conditions on educational supervision operations of school, with reliability coefficient of .98. Statistics employed for data analysis were the percentage, mean, standard deviation, and One-way analysis of variance.

The research findings showed that (1) the overall condition on educational supervision operations of the schools was rated at the high level; the specific aspects of educational supervision could be ranked from top to bottom based on their rating means as follows: that of evaluation of supervision, that of planning of supervision, that of application of supervision, and that of identifying the needs for supervision; and (2) the comparison results of the overall condition on educational supervision operations of schools as classified by school size were significantly different at the .05 level among extra-large-sized, medium-sized, and large-sized schools, with medium-sized and large-sized schools having significantly higher level of supervision operations than the extra-large sized schools.

Keywords : Educational supervision operation, School, Secondary education

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายท่านในโอกาสนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร. ฐิติกรณ ยาวินไชย จารึกศิลป์ อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษา ค้นคว้าอิสระ ผู้ให้คำแนะนำปรึกษา ช่วยเหลือ ตรวจสอบ พร้อมแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเอาใจใส่ จงงานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณ กรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ รองศาสตราจารย์ ดร. เก็จกนก เอื้อวงศ์ ที่กรุณาให้ความรู้และข้อแนะนำที่ดี ช่วยพัฒนาความคิดของผู้วิจัยในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และคณาจารย์แขนงวิชาบริหารการศึกษาทุกท่านที่ให้ความรู้ตลอดระยะเวลาที่ผู้วิจัยศึกษาอยู่ที่นี้ ตลอดจนผู้เชี่ยวชาญรายนาม ดังนี้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วัชร จตุพร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปุริมปรัชญ์ คณินพศุตย์ และนางสาวกุลปรียา ไพศาลเรืองรุ่ง ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบ รวมทั้งให้คำแนะนำแก้ไขเครื่องมือเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ชี้แนะแนวทางในการพัฒนางานวิจัยให้มีคุณภาพ ตลอดจน เพื่อน พี่ น้อง แขนงวิชาบริหารการศึกษา ที่ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันมาโดยตลอด นอกจากนี้ยังได้รับความอนุเคราะห์จากผู้บริหาร สถานศึกษาและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1 และ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2 ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูล ที่ใช้ในการวิจัยทำให้การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จ ได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อบรรเจิด บัวศรี คุณแม่สุทธาทิพย์ บัวศรี และนางสาวอนัญญา บัวศรี น้องสาว ที่ให้กำลังใจและสนับสนุนผู้วิจัยเสมอมา

คุณค่าและประโยชน์อันพึงเกิดจากการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ผู้วิจัยขอมอบเป็น กตัญญูกตเวทิตาแด่บุพการี บุรพจารย์ ผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ตลอดจน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษาและประสบความสำเร็จมาจนตราบ เท่าทุกวันนี้

นางสาวชนิกานต์ บัวศรี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	4
กรอบแนวคิดการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่ได้รับ	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	8
แนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา	8
บริบทของการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1	20
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	24
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	27
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	27
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	28
การเก็บรวบรวมข้อมูล	29
การวิเคราะห์ข้อมูล	30
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	31
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	31
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1	32

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1	37
บทที่ 5 สรุปรการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	44
สรุปรการวิจัย	44
อภิปรายผล	47
ข้อเสนอแนะ	52
บรรณานุกรม	55
ภาคผนวก	60
ก หนังสือขอความอนุเคราะห์	61
ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	67
ค รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ	72
ง การหาคุณภาพเครื่องมือ	74
จ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ	78
ประวัติผู้ศึกษา	85

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	27
ตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	31
ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ สภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษา ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวม	33
ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับของสภาพการดำเนินการนิเทศ การศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ด้านการหาความต้องการจำเป็นในการนิเทศการศึกษา ...	33
ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษา ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ด้านการวางแผนการนิเทศการศึกษา	35
ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ สภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษา ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ด้านการนำแผนการนิเทศการศึกษาไปใช้	36
ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ สภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษา ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ด้านการประเมินผลการนิเทศการศึกษา	37
ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา	38
ตารางที่ 4.8 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1	39
ตารางที่ 4.9 เปรียบเทียบการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามขนาด ของสถานศึกษา ในภาพรวม	40

สารบัญตาราง (ต่อ)

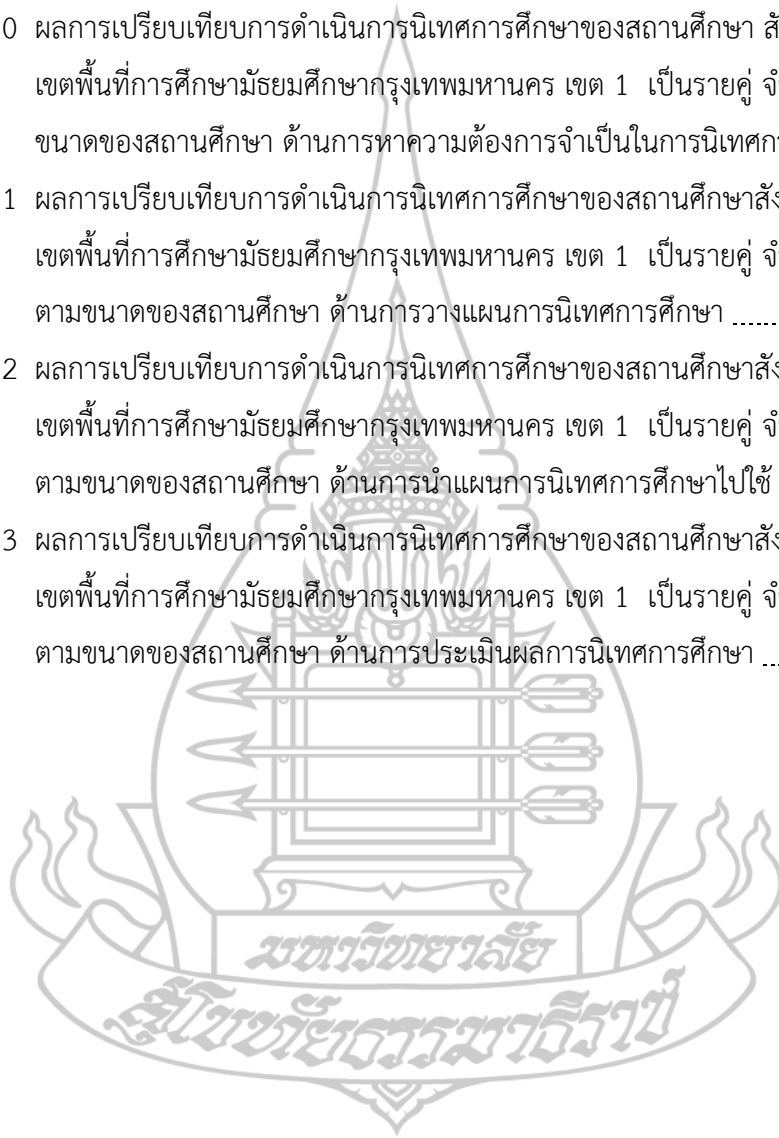
หน้า

ตารางที่ 4.10 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 เป็นรายคู่ จำแนกตาม
ขนาดของสถานศึกษา ด้านการหาความต้องการจำเป็นในการนิเทศการศึกษา 41

ตารางที่ 4.11 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 เป็นรายคู่ จำแนก
ตามขนาดของสถานศึกษา ด้านการวางแผนการนิเทศการศึกษา 41

ตารางที่ 4.12 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 เป็นรายคู่ จำแนก
ตามขนาดของสถานศึกษา ด้านการนำแผนการนิเทศการศึกษาไปใช้ 42

ตารางที่ 4.13 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 เป็นรายคู่ จำแนก
ตามขนาดของสถานศึกษา ด้านการประเมินผลการนิเทศการศึกษา 43

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย 5

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสังคมปัจจุบันโลกมีวิวัฒนาการและความก้าวหน้าในการพัฒนาเทคโนโลยี ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและเกิดการแข่งขันในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง โดยเฉพาะในด้านการศึกษา จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาคนให้พร้อมที่จะเผชิญกับการเปลี่ยนแปลง สร้างศักยภาพให้สามารถดำรงอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข จึงมีการกำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ.2566-2570 (สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาระบบราชการ และสังคมแห่งชาติ, 2563) มีจุดเปลี่ยนที่สำคัญในการเชื่อมต่อกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ.2560-2581 ฉบับประกาศราชกิจจานุเบกษา) สู่การปฏิบัติในระยะยาว โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมีเป้าหมายเพื่อเตรียมความพร้อมคน สังคม และเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม ขณะเดียวกันได้กำหนดแนวคิดการขับเคลื่อนและติดตามการประเมินผลที่ชัดเจนเพื่อกำกับให้การพัฒนาเป็นไปอย่างมีทิศทางและเกิดประสิทธิภาพ นำไปสู่การพัฒนาเพื่อประโยชน์ที่ยั่งยืนของสังคม มีความสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579 (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545) ที่ว่าการศึกษาคือต้นทุนทางปัญญาที่สำคัญในการพัฒนาทักษะ คุณลักษณะและสมรรถนะในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขนำไปสู่เสถียรภาพ และความมั่นคงให้เจริญก้าวหน้าท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายคือ การมุ่งเน้นการสร้างโอกาส ความเสมอภาคทางการศึกษา และการศึกษาเพื่อสร้างการมีงานทำและสร้างรายได้ ภายใต้บริบทเศรษฐกิจและสังคมของประเทศและของโลกที่ขับเคลื่อนด้วย นวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งต้องพัฒนาการศึกษาใน 5 ประการ ได้แก่ การเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา (access) ความเท่าเทียมทางการศึกษา (equity) คุณภาพการศึกษา (quality) ประสิทธิภาพ (efficiency) และตอบโจทย์บริบทที่มีการเปลี่ยนแปลง (relevancy) อีกทั้งพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 7 ว่าด้วยเรื่องครู คุณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาในมาตรา 52 (พระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ.2542 กระทรวงศึกษาธิการ) กำหนดว่า กระทรวงต้องส่งเสริมให้มีกระบวนการผลิต การพัฒนาครู คุณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการที่

เป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยการกำกับและประสานให้สถาบันที่ ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมมีความเข้มแข็งในการเตรียมบุคลากรใหม่ และการพัฒนาบุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่อง กระบวนการการนิเทศการศึกษาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง สำหรับผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ ต้องอาศัยหลักวิชาและความเป็นระบบตามลักษณะงานที่เหมาะสมกับบริบทและสภาพที่แท้จริงในปัจจุบัน การนิเทศการศึกษาจึงเป็นหัวใจสำคัญของการปฏิบัติเพื่อนำไปสู่ประสิทธิภาพ และประสิทธิผลด้านคุณภาพการศึกษา

ในปัจจุบันงานด้านการศึกษาได้มีการพัฒนาและเจริญก้าวหน้า มีการเปลี่ยนแปลงในด้านหลักสูตรการศึกษา วิธีการสอน เทคโนโลยี รวมถึงการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นส่งผลให้บุคลากร ต้องมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 22 กำหนดไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด” และมาตรา 47 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพ เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษาทุกระดับแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ต้องอาศัยกระบวนการที่สำคัญ 3 ประการ คือ กระบวนการเรียนการสอน กระบวนการบริหาร และกระบวนการนิเทศการศึกษาที่ต้องสนับสนุนส่งเสริมไปด้วยกัน การนิเทศการศึกษาจึงถือเป็นกระบวนการสำคัญที่ทำให้เกิดการพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครู โดยมุ่งให้เกิดการจัดการเรียนรู้ ที่มีประสิทธิภาพส่งผลถึงคุณภาพของผู้เรียน การนิเทศการศึกษาจะช่วยให้เกิดการพัฒนาค้น พัฒนางาน สร้างการประสานสัมพันธ์ และขวัญกำลังใจ ซึ่งต้องดำเนินงานให้สัมพันธ์กับกระบวนการอื่นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย ทำให้เกิดการพัฒนายั่งยืน ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กล่าวว่าการจัดการที่ดีเป็นกุญแจนำไปสู่ความสำเร็จขององค์กร การนิเทศที่ดีนำไปสู่การจัดการที่ดี (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2546) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการนิเทศการศึกษา มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษา

จากที่กล่าวมาข้างต้นนี้จะเห็นได้ว่า การนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษามีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงการขยายตัวทางการศึกษาที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา รับรู้ถึงสภาพปัญหาอย่างชัดเจน การนิเทศการศึกษายังช่วยรักษาระดับมาตรฐานของการศึกษาทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีกำลังใจที่จะปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพขึ้นไป ดังนั้นผู้มีหน้าที่นิเทศการศึกษาจึงควรจะต้องดำเนินการเพื่อช่วยเหลือครูให้มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนหรือสามารถช่วยเหลือตัวเองในการสอน การนิเทศที่ถูกต้องผลสำเร็จก็จะเกิดกับนักเรียน และยังทำให้ครูสามารถก้าวทันโลกที่กำลังเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและก่อประโยชน์ต่อผู้เรียนอย่างเต็มที่โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารสถานศึกษา มีความสำคัญยิ่งต่อผลสำเร็จในการบริหารจัดการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงใน

เรื่องการเรียนรู้ การเรียนการสอน และการเรียนรู้ ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทำหน้าที่เป็นผู้นำในการปฏิบัติ นำองค์กรไปสู่ความสำเร็จก้าวหน้าและบรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ได้ สอดคล้องกับ ศศิกานต์ พันธุ์โนราช (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายปิ่นมาลาจังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการดำเนินงานการนิเทศการศึกษภายในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายปิ่นมาลาจังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ถึงแม้ว่าจะมีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก แต่ยังพบว่า การศึกษาความต้องการจำเป็นในการนิเทศภายในโรงเรียน และการติดตามและประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนยังอยู่ในระดับต่ำที่สุดในกลุ่ม 2) ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนกลุ่มเครือข่าย ปิ่นมาลา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตามประเภทกรรมการทำงาน พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และ 3) ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนกลุ่มเครือข่าย ปิ่นมาลา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยรวมและรายด้าน พบว่า ด้านการศึกษาความต้องการจำเป็นในการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน และด้านการติดตามและประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนรายคู่อื่นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยที่สอดคล้องกับประเด็นการวิจัยโดยอนงค์ จันทร์หอม (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง กระบวนการนิเทศการศึกษารองเรียนในกลุ่มตำบลยางหัก อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) กระบวนการนิเทศการศึกษารองเรียนในกลุ่มตำบลยางหัก อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่ามัธยฐานจากมากไปน้อย ดังนี้ การจัดสรรทรัพยากร การประสานงาน การอำนวยความสะดวก การจัดลำดับความสำคัญองงาน การออกแบบวิธีการทำงาน การประเมินสภาพงาน 2) แนวทางการพัฒนากระบวนการนิเทศการศึกษารองเรียนในกลุ่มตำบลยางหัก อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี คือ ควรมีการประเมินผลงานจากผู้ที่ได้รับมอบหมายและการจัดกระบวนการเรียนการสอนรวมทั้งทำการนิเทศการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ควรมีสำรวจความต้องการของครูในการเลือกวิธีการปฏิบัติเพื่อให้ตรงกับความต้องการและตรงเป้าหมายของการทำงานที่กำหนดไว้ในโครงการ ควรจัดระบบงานที่มีความสำคัญอย่างเหมาะสมสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ควรประชุมคณะครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อสำรวจความต้องการและความจำเป็นการใช้ทรัพยากรในแต่ละโครงการและสรุปเป็นมติของโรงเรียน และควรมีการจัดสรรทรัพยากรให้แก่บุคลากรหรือโครงการตามความต้องการที่กำหนดไว้อย่างเหมาะสม ควรมีการประสานงานระหว่างผู้รับผิดชอบและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ให้เกิดความเข้าใจในการร่วมมือกันปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับเวลา และกิจกรรมที่ต้องการให้บรรลุวัตถุประสงค์ และควรมีการ

ปรึกษาหารือในการปฏิบัติงาน เพื่อสร้างแนวทางปฏิบัติตามทางเลือก แนวทางการแก้ปัญหา และพัฒนาการปฏิบัติงานร่วมกัน ทั้งนี้จากรายงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 (2564) พบว่า ในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู และบุคลากรให้เกิดความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ คิดเป็นร้อยละ 40.3 และในด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรมีการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ 49.25 และ จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ คิดเป็นร้อยละ 46.27 ตามลำดับ จึงกล่าวได้ว่า สภาพปัญหาของการจัดการเรียนการสอนยังไม่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษายังไม่เห็นความสำคัญของการดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษามากนัก ขาดการนิเทศติดตามอย่างสม่ำเสมอ ครูผู้สอนมีกิจกรรมและภาระงานที่ต้องรับผิดชอบมาก ขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการนิเทศ ตลอดจนขาดการจัดทำคู่มือการนิเทศภายในของสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา และเพื่อลดความขัดแย้งระหว่างผู้บริหารกับคณะครู จึงลดความสำคัญของการนิเทศศึกษาลง ไม่นำผลการประเมินมาใช้ในการวางแผนเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงเห็นว่า สภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษามีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งการนิเทศการศึกษาที่สามารถเห็นผลได้เป็นอย่างดีเป็นรูปธรรมต้องอาศัย กระบวนการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศเพื่อที่จะพัฒนา และปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนของครู มุ่งแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ สามารถยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนผ่านการปฏิบัติงานของครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่อง สภาพการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 เพื่อพัฒนาการนิเทศการศึกษาให้ประสบความสำเร็จ เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่งผลผู้เรียนซึ่งเป็นเป้าหมายหลักของการจัดเรียนการสอน

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

2.2 เพื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่อง สภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเรื่อง สภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำกระบวนการนิเทศการศึกษาตามแนวคิดของ Glickman, Gordon and Ross-Gordon (2018) ประกอบด้วย 1) การหาความต้องการจำเป็นในการนิเทศ 2) การวางแผนการนิเทศ 3) การนำแผนการนิเทศไปใช้ และ 4) การประเมินผลการนิเทศ โดยมีกรอบแนวคิดการวิจัยดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. ขอบเขตของการวิจัย

4.1 ขอบเขตของตัวแปร

4.1.1 ตัวแปรอิสระ คือ ขนาดสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) ขนาดเล็ก 2) ขนาดกลาง 3) ขนาดใหญ่และ 4) ขนาดใหญ่พิเศษ

4.1.2 ตัวแปรตาม คือ สภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษาโดยผู้วิจัยได้ได้นำกระบวนการนิเทศการศึกษาตามแนวคิดของ Glickman, Gordon and Ross-Gordon (2018) ประกอบด้วย 1) การหาความต้องการจำเป็นในการนิเทศ 2) การวางแผนการนิเทศ 3) การนำแผนการนิเทศไปใช้ และ 4) การประเมินผลการนิเทศ

4.2 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 5,015 คน

4.3 ขอบเขตด้านระยะเวลาการวิจัย

เดือนกันยายน 2566 - เดือนเมษายน 2567

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 การดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินกิจกรรมระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศในการแนะนำช่วยเหลือส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียนการสอนให้เป็นไปตามมาตรฐานเพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด ประกอบด้วยกระบวนการดำเนินการ 4 ขั้นตอน ได้แก่ การหาความต้องการจำเป็นในการนิเทศ การวางแผนการนิเทศ การแผนำการนิเทศไปใช้ และการประเมินผลการนิเทศ

5.1.1 การหาความต้องการจำเป็นในการนิเทศ หมายถึง การที่ผู้นิเทศการศึกษา ร่วมกันกำหนดปัญหาหรือความต้องการในการปรับปรุงการเรียนการสอนกับครูผู้รับการนิเทศ กำหนดขอบเขตของประเด็นที่สนใจซึ่งจะเป็นตัวกำหนดวัตถุประสงค์ในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน โดยพิจารณาจากผลการสอนของครู แผนการสอน ชิ้นงานของนักเรียน สอบถามแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ทำแบบสอบถาม สํารวจและลำดับความสำคัญของผลการพิจารณาที่นำมากำหนดความต้องการจำเป็น

5.1.2 การวางแผนการนิเทศ หมายถึง การที่ผู้นิเทศการศึกษาดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผู้รับการนิเทศสามารถวางแผนการสอน และปรับปรุงแผนการสอนเดิมให้มีคุณภาพ สามารถนำไปใช้เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ และให้คำปรึกษา แนะนำ ให้ความช่วยเหลือในการออกแบบกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนหรือทบทวนปรับปรุงแผนการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสม ซึ่งผู้นิเทศจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาสาระของวิชาวิธีการสอน วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สื่อการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล ตลอดจนรู้จักธรรมชาติของผู้เรียน เข้าใจในภูมิหลังประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถของครูผู้รับการนิเทศและบริบทของสถานศึกษาเพื่อที่จะวางแผนการนิเทศ

5.1.3 การนำแผนการนิเทศไปใช้ หมายถึง การที่ผู้รับการนิเทศการศึกษานำแผนการผู้นิเทศดำเนินการนิเทศตามรูปแบบ วิธีการที่ผู้นิเทศและครูผู้รับการนิเทศตกลงกันไว้ ผู้นิเทศสังเกตการจัดการเรียนการสอนเป็นการติดตามการนำแผนการสอนไปใช้เพื่อเก็บประเด็นการนิเทศติดตามตรวจสอบและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนต่อไป

5.1.4 การประเมินผล หมายถึง การที่ผู้นิเทศการศึกษาและครูผู้รับการนิเทศ ร่วมกันสะท้อนกระบวนการนิเทศผ่านการประชุมหลังการสังเกตการสอนเพื่อสะท้อนผลการใช้ แผนการจัดการเรียนการสอนเพื่อนำข้อมูลไปปรับปรุงพัฒนาแผนการนิเทศการเรียนการสอนตาม วงจรการนิเทศในวงรอบต่อไป

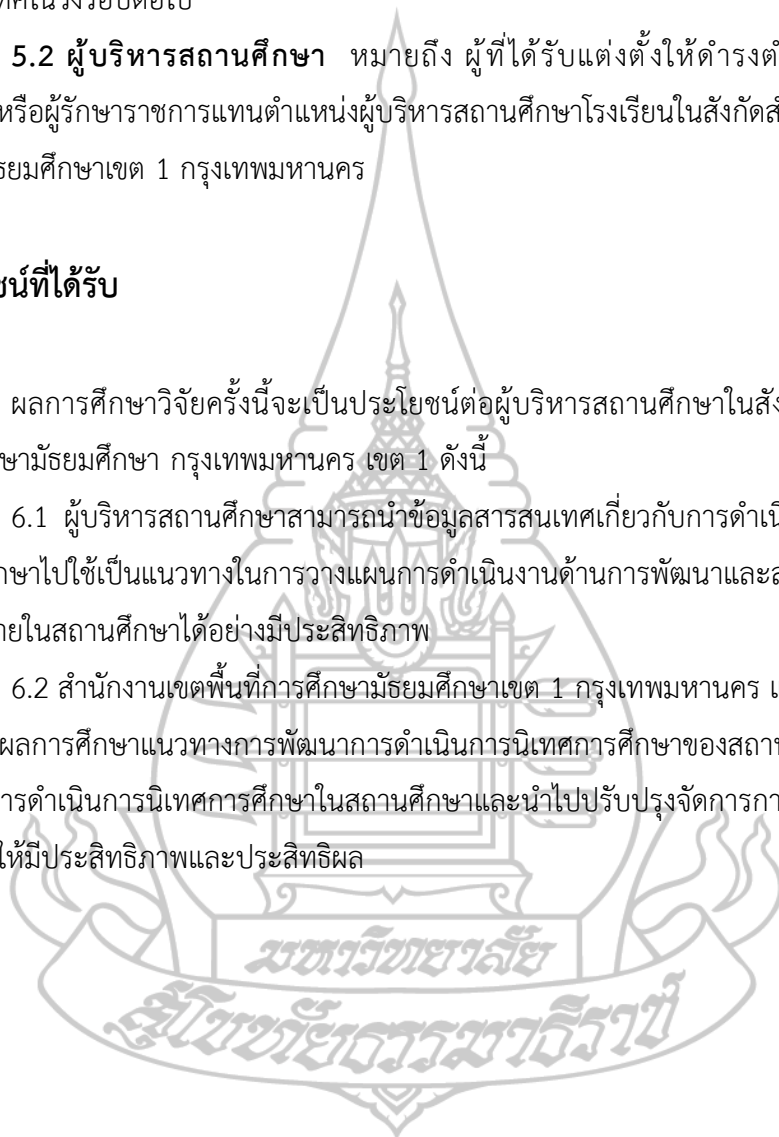
5.2 ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร สถานศึกษาหรือผู้รักษาราชการแทนตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร

6. ประโยชน์ที่ได้รับ

ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ดังนี้

6.1 ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศการศึกษา ของสถานศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการดำเนินงานด้านการพัฒนาและส่งเสริมการนิเทศ การศึกษาภายในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร และหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องนำผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษาไปใช้ในการ พัฒนาการดำเนินการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษาและนำไปปรับปรุงจัดการการศึกษาของ สถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง สภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีจากตำราเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา
 - 1.1 ความหมายของการนิเทศการศึกษา
 - 1.2 ความสำคัญของการนิเทศการศึกษา
 - 1.3 การดำเนินการนิเทศการศึกษา
2. บริบทของการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

กรุงเทพมหานคร เขต 1

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 3.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 3.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. แนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา

การนิเทศศึกษามีพัฒนาการมาในหลายช่วง ซึ่งทำให้มุมมองที่นักวิชาการนำเสนอ ความหมายของการนิเทศศึกษามีความแตกต่างกัน Glickman (2007) กล่าวว่า เมื่อพิจารณาพัฒนาการของการนิเทศก็จะพบว่า มีการดำเนินการตามกระบวนทัศน์แบบดั้งเดิม (conventional paradigm) ซึ่งเป็นการควบคุมพฤติกรรมการสอนของครู แต่ในปัจจุบันมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ไปเป็นแบบเพื่อนร่วมวิชาชีพ (collegial model) ที่เน้นสัมพันธภาพที่ร่วมมือแบบเพื่อนร่วมวิชาชีพ ระหว่างผู้นิเทศกับครูมากขึ้น

Glickman (2007) ให้ความหมายว่า การนิเทศการศึกษาเป็นวิสัยทัศน์ทั่วไปเกี่ยวกับการสอนและการเรียนรู้ว่าควรเป็นอย่างไร โดยการนิเทศเป็นการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือ ดำเนินการโดยผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในเทศ ได้แก่ ผู้นิเทศ ครูหรือบุคคลอื่นๆในโรงเรียน ซึ่งบุคคลดังกล่าวจะทำงานร่วมกันเพื่อให้วิสัยทัศน์ที่กำหนดขึ้นเป็นจริงขึ้นมา

Oliva and Pawlas (2001) ให้ความหมายว่าการนิเทศการศึกษา คือ การให้บริการแก่ครูทั้งที่เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม โดยการให้บริการนี้เป็นการช่วยเหลือที่มีความชำนาญเฉพาะเพื่อที่จะปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ดังนั้นการนิเทศจึงเน้นคำว่าบริการและช่วยเหลือเป็นสำคัญ การนิเทศการศึกษา (supervision) เป็นกระบวนการทำงานและความร่วมมือระหว่างผู้นิเทศ กับผู้รับการนิเทศ เพื่อประสิทธิภาพอันสูงสุดในการเรียนของนักเรียน การนิเทศเป็นการกระตุ้นให้การทำงานประสบผลสำเร็จ ซึ่งมีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

Harris (2002) ได้ให้ความหมายว่าการนิเทศการศึกษา หมายถึง สิ่งทีบุคลากรในโรงเรียนกระทำกับบุคคลหรือสิ่งของเพื่อมุ่งหมายในการคงไว้หรือเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานของโรงเรียนให้เป็นไปตามแนวทางที่จะส่งอิทธิพลให้บรรลุจุดมุ่งหมายหลักการสอนของโรงเรียนนั่นคือการนิเทศการศึกษา มุ่งให้เกิดผลต่อผู้เรียนโดยผ่านบุคคล

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ได้ให้ความหมายว่าการนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดบริหารการศึกษาเพื่อชี้แนะให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือกับครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครูและเพิ่มคุณภาพของบทเรียนให้ เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2555) ได้ให้ความหมายว่าการนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันของผู้บริหารกับบุคลากรภายในสถานศึกษา ซึ่งจะต้องร่วมมือกันช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานของครูเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนให้สูงขึ้นตามจุดมุ่งหมายที่ทางสถานศึกษาคาดหวังไว้

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2559) ได้ให้ความหมายว่าการนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการในการจัดกิจกรรมอันนำไปสู่จุดหมายปลายทางที่พึงประสงค์และเป็นการแสดงถึงกิจกรรมการนิเทศที่เป็นไปในทางการให้ คำปรึกษาช่วยเหลือ ปรับปรุงการเรียนการสอนเพื่อให้ได้มาตรฐานที่กำหนดในการประกันคุณภาพ

หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562) ได้ให้ความหมายว่าการนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยเหลือ ชี้แนะและพัฒนางานให้ประสบความสำเร็จทันต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น อีกทั้งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยเหลือสนับสนุน กระบวนการบริหารและกระบวนการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันในสถานศึกษาระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศที่มีแบบแผน และขั้นตอนชัดเจน ตลอดจนการช่วยเหลือการแนะนำบุคลากรทางการศึกษา ในการปรับปรุงประสิทธิภาพกระบวนการบริหารจัดการที่จะส่งผลกระทบต่อคุณภาพของผู้เรียนและเป้าหมายการศึกษาที่กำหนดไว้

1.2 ความสำคัญของการนิเทศการศึกษา

นักวิชาการที่กล่าวถึงความสำคัญของการนิเทศการศึกษาไว้ ดังนี้ (วิจิตร วรุตบางกูร และคณะ อ้างถึงใน กิติมา ปรีดีดิถก, 2532; สุทรนุ ศรีไสย์, 2545; ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ, 2545; Glickman, Gordon and Ross-Gordon, 2009; และชาญชัย อาจิณสมจาร, 2553)

1. การนิเทศการศึกษาช่วยนำการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นแก่ครูและสถานศึกษาในสภาวะการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงในทุกด้านในสภาพปัจจุบันที่สภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงทุกขณะและเป็นการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว ทำให้เกิดพัฒนาการทางการศึกษาทั้งทางทฤษฎีและทางปฏิบัติมีการเปลี่ยนแปลงไปเช่นกัน ความรู้ในสาขาวิชาต่างๆเพิ่มขึ้นโดยไม่หยุดยั้ง แม้แนวคิดในเรื่องการเรียนการสอนก็เกิดขึ้นใหม่ตลอดเวลา รวมทั้งข้อค้นพบของการวิจัยต่างๆ ส่งผลต่อความเปลี่ยนแปลงและความเจริญเติบโตของสถานศึกษา การนิเทศการศึกษายช่วยนำการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา และช่วยให้ครูมีความทันสมัย ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

2. การนิเทศการศึกษาเป็นกลไกช่วยพัฒนาการปฏิบัติงานของครูและทำให้ครูเกิดความงอกงามในวิชาชีพการนิเทศการศึกษาช่วยส่งเสริมพัฒนาการปฏิบัติงานของครู ดังนี้

2.1 เป็นกระบวนการที่ทำหายความสามารถของครูให้มีความคิดเชิงนามธรรม ในขณะที่ปฏิบัติงาน ครูผู้สอนจะได้รับข้อมูลย้อนกลับซึ่งเป็นผลมาจากผลการประเมิน ข้อมูลเหล่านี้จะสะท้อนให้เห็นข้อดีและข้อเสียของการปฏิบัติงาน รวมทั้งแนวคิดหลายแนวทางที่จะใช้เปลี่ยนแปลงการปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งวิธีการดังกล่าวจะเป็นวิธีการหนึ่งที่ทำหาย และช่วยพัฒนาแนวคิดเชิงนามธรรมของครูให้สูงขึ้นด้วย

2.2 ช่วยส่งเสริมให้เกิดความเจริญงอกงามของครูและการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากไม่มีหลักประกันว่าครูที่ผ่านสถาบันฝึกหัดครูแล้วจะเป็นครูที่มีประสิทธิภาพตลอดไป โดยไม่ต้องได้รับการนิเทศ เพราะความเจริญทางด้านวิทยาการเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ และมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ครูจึงต้องปรับปรุงการฝึกฝนอยู่เสมอในขณะที่ทำงานในสถานการณ์จริงอย่างต่อเนื่องกัน

2.3 สนับสนุนให้ครูประเมินผลการทำงานได้ด้วยตนเอง ครูสามารถมองเห็นด้วยตนเองว่าตนเองประสบผลสำเร็จในการสอนได้มากน้อยเพียงใด ซึ่งช่วยให้ครูเกิดความงอกงามในการปฏิบัติงาน

2.4 ช่วยครูให้ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ครูผู้สอนแต่ละคนสามารถสังเกตการทำงานหรือการสอนของครูคนอื่น ๆ เพื่อปรับปรุงการสอนของตน นอกจากนี้จะมีการแลกเปลี่ยนวัสดุอุปกรณ์การสอนและรับเอาวิธีการใหม่ๆ จากครูคนอื่นไปทดลองใช้ รวมทั้งเรียนรู้วิธีการช่วยเหลือให้การสนับสนุนแก่ครูคนอื่น ๆ ด้วย

2.5 ช่วยให้ครูมีความเชื่อมั่นในตนเอง การได้รับการส่งเสริมพัฒนาและคำชี้แนะให้กำลังใจจากผู้นิเทศ จะช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นในตนเองให้ครูในการทำหน้าที่ได้สมบูรณ์แบบ และมีความเข้มแข็งในการปฏิบัติงานทุกด้าน

2.6 สามารถกระตุ้นนำทางแนวคิดความคิดใหม่ๆ ให้เกิดขึ้นกับครูโรงเรียน โดยเฉพาะการนำเทคโนโลยีและวิทยาการใหม่ๆตลอดจนการนำผลการวิจัยมาใช้จะเป็นการช่วยในการเก็บข้อมูลการนิเทศการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและเชื่อถือได้

3. การนิเทศการศึกษาช่วยให้เกิดการพัฒนาศึกษาการเรียนการสอนและนวัตกรรม การเรียนการสอนการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ เพื่อให้การเรียนการสอนพัฒนาขึ้นจำเป็นต้องได้รับการชี้แนะหรือการนิเทศการศึกษาจากผู้ชำนาญการโดยเฉพาะ ซึ่งกระบวนการเหล่านี้ช่วยให้เกิดการ พัฒนาในศาสตร์การสอนและก่อให้เกิดนวัตกรรมการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานของครู

4. การนิเทศการศึกษาช่วยให้เกิดการสร้างสรรค์ และรวมพลังของกลุ่มต่างๆ การนิเทศการศึกษาสามารถใช้ประโยชน์ในทางสร้างสรรค์ โดยสามารถรวมพลังของทุกคนที่ร่วมอยู่ใน กระบวนการทางการศึกษา ให้เข้าร่วมกันพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนและการจัดการศึกษา โดยเฉพาะการนิเทศโดยกลุ่มทั้งจากภายในและภายนอกสถานศึกษา ซึ่งช่วยให้เกิดการรวมพลังที่เกิด ประโยชน์ต่อการสร้างสรรค์และพัฒนางาน

5. การนิเทศการศึกษาจะช่วยให้สถานศึกษาจัดการศึกษาได้บรรลุเป้าหมาย กระบวนการนิเทศทั้งที่เป็นรายบุคคลและกลุ่ม และการนิเทศในรูปแบบต่างๆ กันจะช่วยประสาน ความต้องการของครูและเป้าหมายของสถานศึกษาอันจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายและวิสัยทัศน์ ของสถานศึกษา

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การนิเทศมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เนื่องจากกระบวนการนิเทศเป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ เพิ่มพูนศักยภาพในการปฏิบัติงานในด้านการจัดการเรียน การสอนและการพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับบริบททางการศึกษาที่เปลี่ยนแปลง

1.3 การดำเนินการนิเทศการศึกษา

การดำเนินการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา กล่าวคือ เป็นการดำเนินการนิเทศเพื่อให้สถานศึกษาประสบผลสำเร็จในการจัดการศึกษาตาม จุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้ หากพิจารณาถึงขอบข่ายของการนิเทศ แล้วจะพบว่างานนิเทศการศึกษา ของสถานศึกษา มีขอบข่ายของการนิเทศ 2 ลักษณะ คือ 1) งานนิเทศทั่วไป ซึ่งเป็นงานพัฒนา บุคลากรให้มีความสามารถในการปฏิบัติงานสนับสนุนการเรียนการสอน เป็นการพัฒนาครู และ บุคลากรให้ได้รับการพัฒนาในทุกด้าน และ 2) งานนิเทศการสอน เป็นงานพัฒนาครูให้มีความรู้

ความสามารถในการปฏิบัติการสอนที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนโดยตรง ซึ่งการนิเทศการสอนจะมีกระบวนการที่เฉพาะเจาะจง

1. กระบวนการนิเทศทั่วไปของสถานศึกษา

กระบวนการนิเทศทั่วไปของสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่สถานศึกษาสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติการนิเทศของสถานศึกษาในภาพรวมทุกด้าน โดยสามารถนำกระบวนการนิเทศนี้มาใช้ในการนิเทศทุกลักษณะเพื่อการ พัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

Harris (1985) นำเสนอกระบวนการนิเทศโดยแบ่งเป็น 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. การประเมินสภาพการทำงาน (assessing) เป็นการศึกษาสภาพการปฏิบัติงาน และสภาพการเรียนการสอนเป็นอยู่เพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางการนิเทศเพื่อพัฒนาเปลี่ยนแปลง มีขั้นตอนย่อย ดังนี้

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาธรรมชาติและความสัมพันธ์ของสภาพการณ์ต่างๆ

2) การสังเกต ปรากฏการณ์รอบตัวโดยละเอียด

3) การทบทวนเพื่อตรวจสอบปรากฏการณ์รอบตัว

4) การเปรียบเทียบพฤติกรรมการทำงาน

2. การจัดลำดับความสำคัญของงาน (prioritizing) เป็นการกำหนดความสำคัญของงานที่ต้องการการนิเทศเพื่อการพัฒนาโดยดำเนินการ ดังนี้

1) กำหนดเป้าหมาย

2) กำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะ

3) กำหนดทางเลือก

4) จัดลำดับความสำคัญของงาน

3. การออกแบบวิธีการนิเทศ (designing) เป็นการจัดระบบ วางแผนการนิเทศเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโดยดำเนินการ ดังนี้

1) จัดความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานต่างๆ หรือบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่นิเทศ

2) การนำทฤษฎีสู่การปฏิบัติ

3) เตรียมการต่างๆ ให้พร้อมในการนิเทศ

4) จัดระบบการนิเทศ

5) การกำหนดแผนในการนิเทศ

4. การจัดสรรทรัพยากร (allocating resources) เป็นการกำหนดทรัพยากรต่างๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในนิเทศการศึกษาโดยดำเนินการ ดังนี้

1) กำหนดทรัพยากรตามความต้องการของหน่วยงานต่าง ๆ

- 2) จัดสรรทรัพยากรให้หน่วยงานต่าง ๆ
- 3) กำหนดทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับจุดมุ่งหมายเฉพาะ
- 4) มอบหมายบุคลากรให้ปฏิบัติงานนิเทศ

5. การประสานงาน (coordinating) เป็นกระบวนการประสานการใช้ทรัพยากรทั้งบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์และประสานแผนการนิเทศให้เกิดประโยชน์สูงสุดโดยดำเนินการ ดังนี้

- 1) ประสานการทำงานของฝ่ายต่างๆ
- 2) สร้างความสามัคคีพร้อมเพรียงในการทำงาน
- 3) ปรับการทำงานส่วนต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพ
- 4) ประสานแผนโดยกำหนดเวลาการทำงานแต่ละช่วงให้ชัดเจน

6. การอำนวยการการนิเทศ (directing) เป็นการทำให้เกิดสภาพที่เหมาะสมในการดำเนินการตามแผนงานการนิเทศให้มากที่สุด โดยดำเนินการ ดังนี้

- 1) แต่งตั้งบุคลากรที่ทำหน้าที่นิเทศ หรือสนับสนุนการนิเทศ
- 2) กำหนดแนวทางหรือระเบียบปฏิบัติในการนิเทศ
- 3) แนะนำการปฏิบัติการนิเทศ
- 4) ตัดสินใจเกี่ยวกับทางเลือกในการปฏิบัตินิเทศ

นอกจากนั้น สังกัด อุทรานันท์ (2530) ได้นำเสนอกระบวนการนิเทศการศึกษาซึ่งมีขั้นตอน ตามกระบวนการบริหาร คือ การวางแผน การดำเนินการตามแผน และการประเมินแผนโดย สังกัด อุทรานันท์ ได้เพิ่มขั้นตอนของการให้ความรู้ก่อนดำเนินการนิเทศ และการเสริมสร้างกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานนิเทศ โดยกำหนดขั้นตอนเป็น 5 ขั้นตอน

- 1) การวางแผนการนิเทศ
- 2) การให้ความรู้ก่อนดำเนินการนิเทศ
- 3) การปฏิบัติการนิเทศ
- 4) การสร้างเสริมกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานนิเทศ
- 5) การประเมินผลการนิเทศ

โดยเพิ่มขั้นตอนของการให้ความรู้ก่อนดำเนินการนิเทศ และการสร้างเสริมกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน กล่าวโดยสรุป กระบวนการนิเทศโดยทั่วไป โดยภาพรวมเป็นการนำกระบวนการบริหารมาประยุกต์ โดยครอบคลุมในด้านการวางแผน การดำเนินการตามแผน และการประเมินติดตามแผนเป็นหลัก ซึ่ง Harris (1985) นำมาประยุกต์เป็นกระบวนการดำเนินการ ดังนี้ การประเมินสภาพการทำงาน การจัดลำดับ ความสำคัญของงาน การออกแบบการนิเทศ การจัดสรรทรัพยากร การประสานงาน และการอำนวยการการนิเทศ

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2539) กำหนดขั้นตอนการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการต่อเนื่องมี 5 ขั้นตอนคือ ขั้นเตรียมการนิเทศ ขั้นการวางแผน ขั้นปฏิบัติการตามแผน ขั้นประเมินผลการนิเทศ และขั้นสรุปผลและปรับปรุงแก้ไข

1. ขั้นเตรียมการนิเทศ ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดนโยบายในการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างชัดเจน โดยให้การนิเทศเป็นการกิจหนึ่งทีสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องในสถานศึกษาจำเป็นต้องยึดถือดำเนินการให้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูทุกคนในสถานศึกษาต้องตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของการนิเทศในสถานศึกษาว่าการนิเทศจะเป็นแนวทางที่สำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งในประเด็นนี้ผู้บริหารอาจต้องจัดอบรม พัฒนาหรือให้ความรู้เกี่ยวกับการนิเทศ และการเตรียมความพร้อมผู้นิเทศให้มีความรู้และทักษะในการนิเทศเป็นอย่างดี สถานศึกษาอาจมีการแต่งตั้งคณะทำงานดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษาหรือกำหนดผู้รับผิดชอบการดำเนินการ โดยคณะทำงานหรือผู้รับผิดชอบดังกล่าวจำเป็นต้องศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นในการนิเทศ และ กำหนดกรอบแผนงานการดำเนินงานเพื่อเป็นแนวทางในการนิเทศสำหรับบุคลากรทุกฝ่าย

2. ขั้นวางแผนการนิเทศ เพื่อให้แนวทางการนิเทศภายในสถานศึกษามีความชัดเจนและบุคลากรทุกฝ่ายรับรู้และนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ สถานศึกษาควรมีการจัดทำแผนงานการนิเทศ โดยอาจจัดทำเป็นโครงการหรือกิจกรรม ทั้งในระดับสถานศึกษาและระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้

3. ขั้นปฏิบัติตามแผนการนิเทศ หลังจากที่มีการจัดทำแผนการนิเทศ ผู้บริหารสถานศึกษาควรต้องบริหารจัดการให้มีการ ดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ พัฒนาสื่อและวิธีการนิเทศที่เหมาะสม มีการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการนิเทศ รวมทั้งมีการกำกับ ติดตามให้มีการดำเนินการอย่างครบถ้วน

4. ขั้นประเมินผลการนิเทศ การประเมินผลการนิเทศเป็นการประเมินกระบวนการดำเนินงาน เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้ในการปรับปรุงกระบวนการนิเทศให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งการประเมินผลการนิเทศที่เกิดขึ้นกับครูหรือผู้ปฏิบัติงาน ว่ามีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการจัดการเรียนการสอน หรือการดำเนินการด้านต่างๆ เพิ่มขึ้นหรือไม่ นอกจากนี้ควรประเมินผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนว่าการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับครูหลังการนิเทศ ส่งผลกระทบต่ออย่างไรกับผู้เรียน ในขั้นตอนการประเมินนี้ หากพบว่าการดำเนินงานหรือกระบวนการที่ยังมีข้อบกพร่องที่ควรได้รับการแก้ไข ก็อาจย้อนกลับไปปรับปรุงในขั้นตอนการวางแผน และขั้นตอนการปฏิบัติการตามแผนการนิเทศ

5. ขั้นสรุปผลและปรับปรุงแก้ไข ในขั้นนี้หากพบว่าการดำเนินงานนิเทศได้ผลดีตามที่คาดหวังก็จะปฏิบัติการนิเทศต่อเนื่องต่อไป แต่หากพบว่าการดำเนินการยังไม่บรรลุผลที่กำหนดไว้

อาจต้องพิจารณาทบทวนกระบวนการต่างๆ ตั้งแต่การเตรียมการนิเทศลงมาเพื่อให้กระบวนการนิเทศสามารถปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กระบวนการนิเทศการเรียนการสอน

Glickman (2009) ได้เสนอแนวคิดการนิเทศการศึกษาในยุคเปลี่ยนผ่าน เป็นแนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศแบบพัฒนาการ (Developmental supervision) โดยพยายามใช้คำว่า ภาวะผู้นำการเรียนการสอน (Instructional leadership) ร่วมกับการนิเทศ (Supervision) และนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการนิเทศ 4 รูปแบบ คือ รูปแบบการนิเทศแบบควบคุมสั่งการ (Directive control style) รูปแบบการนิเทศแบบสั่งการโดยใช้ข้อมูล (Directive informational style) รูปแบบการนิเทศแบบร่วมมือ (Collaborative style) และรูปแบบการนิเทศแบบไม่ชี้นำ (Non-directive style)

Cogan (1973, pp.10-12) ได้เสนอวงจรการนิเทศแบบคลินิก โดยแบ่งการนิเทศเป็น 8 ขั้นตอน ได้แก่

- 1) การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้นิเทศ เป็นการช่วยให้ครูเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญและ ลำดับขั้นของการนิเทศ และเป็นการแนะนำให้ครูเข้าใจถึงบทบาทและหน้าที่ของผู้นิเทศ ขั้นตอนนี้ต้องเกิดขึ้นก่อนที่ผู้นิเทศจะเข้าไปสังเกตการสอน
- 2) การวางแผนร่วมกับครู ครูและผู้นิเทศจะร่วมกันวางแผนการจัดการเรียนรู้ แผนโดยทั่วไปจะ ประกอบด้วย ผลลัพธ์ของการสอน การคาดการณ์ปัญหาการสอน วัสดุอุปกรณ์และกลยุทธ์การสอน กระบวนการเรียนรู้ การให้ข้อมูลย้อนกลับและการประเมิน
- 3) การกำหนดกลยุทธ์ในการสังเกต ผู้นิเทศจะต้องกำหนดเป้าหมาย กระบวนการเรียนรู้ การ จัดการด้านกายภาพ และจัดการทางเทคนิคต่าง ๆ สำหรับการสังเกต และการเก็บรวบรวมข้อมูล ในขั้นตอนนี้ควรให้ครู เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนด ซึ่งจะช่วยให้ครูได้คุ้นเคยกับกระบวนการนิเทศแบบคลินิกมากขึ้น
- 4) การสังเกตการสอน ผู้นิเทศสังเกตการสอนโดยตนเองหรือมีผู้สังเกตคนอื่นๆ และอาจใช้ เทคนิคอื่นในการบันทึกเหตุการณ์ในชั้นเรียน
- 5) การวิเคราะห์กระบวนการเรียนการสอน หลังจากการสังเกต ครูและผู้นิเทศจะวิเคราะห์ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนร่วมกัน ในขั้นแรกทั้ง 2 ฝ่ายอาจแยกกันวิเคราะห์ แล้วจะนำข้อมูลมาวิเคราะห์ร่วมกันอีกครั้ง ขั้นตอนนี้ต้องดำเนินการอย่างระมัดระวังโดยต้องพิจารณาความสามารถในการพัฒนาของครูและความต้องการของครูในสถานการณ์นั้น
- 6) การวางแผนเพื่อกำหนดกลยุทธ์ เป็นการดำเนินการร่วมกันของทั้งครูและผู้นิเทศ หากสามารถวางแผนร่วมกันได้ก็จะทำให้เกิดความร่วมมือในการดำเนินการประชุมปรึกษาหารือ

7) การประชุมปรึกษาหารือ โดยทั่วไปการประชุมปรึกษาหารือจะดำเนินการระหว่าง ผู้นิเทศและ ครู แต่ถ้าเป็นความต้องการของครูและสถานการณ์เหมาะสมอาจเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วน ร่วมอื่นๆ เข้าร่วมประชุม ปรึกษาหารือได้ นอกจากนี้การประชุมปรึกษาหารือในบางครั้งอาจจัดขึ้น เองโดยครูและเพื่อนครูโดยไม่ต้องมีผู้นิเทศก็ได้

8) การปรับปรุงแผน หากการประชุมปรึกษาหารือมีความเหมาะสมและสามารถให้ ข้อเสนอแนะ และทำให้ครูเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในชั้นเรียนได้ ครูและผู้นิเทศอาจหยุดกระบวนการ วิเคราะห์และร่วมกันอภิปราย เกี่ยวกับบทเรียนที่ผ่านมาและเริ่มต้นวางแผนสำหรับบทเรียนต่อไป

อย่างไรก็ตาม Hoy and Forsyth (1986, pp. 47-49) ได้ นำ “วงจรมิเทศแบบ คลินิก” (cycle of clinical supervision) มาพัฒนาและนำเสนอโดยแบ่งออกเป็น การ ดำเนินการ 3 ระยะ คือ 1) ระยะก่อนการสังเกต (pre observation phase) 2) ระยะการสังเกต (observation phase) และ 3) ระยะหลังการสังเกต (post observation phase) มีสาระสำคัญ ดังนี้

1. ระยะก่อนการสังเกต ประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ 3 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้นิเทศเพื่อการลดความวิตกกังวล โดยมีการชี้แจงบทบาทและหน้าที่ของครูและผู้นิเทศในการทำงานร่วมกันซึ่งช่วยให้ครูเข้าใจ จุดมุ่งหมายและความหมายของการนิเทศแบบคลินิก

ขั้นที่ 2 การวางแผนร่วมกับครู เป็นขั้นที่ครูและผู้นิเทศร่วมมือกันจัดทำแผนการ จัดการเรียนรู้ แผนต้องกำหนดผลลัพธ์ของการสอน กลยุทธ์การสอน การเสริมแรงในการเรียนรู้และ การประเมินผล

ขั้นที่ 3 การกำหนดกลยุทธ์ในการสังเกต ผู้นิเทศและครูจะร่วมกันวางแผนการ สังเกต โดย กำหนดวัตถุประสงค์ของการสังเกต วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การเตรียมกลวิธีในการ สังเกตและการเก็บ รวบรวมข้อมูล

2. ระยะการสังเกต เป็นการดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้

ขั้นที่ 4 การสังเกตการสอน เมื่อทุกอย่างได้รับการเตรียมการไว้แล้วสำหรับการ สังเกต กระบวนการเรียนรู้จะเป็นระบบ ครูและผู้นิเทศมีความเข้าใจเกี่ยวกับแผนการสังเกตและ การเก็บรวบรวม ข้อมูลอย่างดี ผู้นิเทศจึงดำเนินการสังเกตการสอนและใช้เครื่องมือที่กำหนดร่วมกัน ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. ระยะหลังการสังเกต ประกอบด้วยขั้นตอนอีก 4 ขั้นตอน

ขั้นที่ 5 การวิเคราะห์กระบวนการเรียนการสอน เป็นการวิเคราะห์สิ่งที่ได้จาก การสังเกต ในช่วงต้นผู้นิเทศและครูอาจแยกกันวิเคราะห์ แล้วจะนำมาวิเคราะห์ร่วมกันโดยอาจเชิญ คนอื่นมาร่วมพิจารณา ด้วยการวิเคราะห์ที่แตกต่างกันจะเป็นพื้นฐานสำหรับการอภิปรายเกี่ยวกับ ปรากฏการณ์ในห้องเรียนที่ สร้างสรรค์ได้

ขั้นที่ 6 การวางแผนเพื่อกำหนดกลยุทธ์ เป็นความรับผิดชอบของผู้นิเทศที่จะเตรียมการ ประชุม เป็นขั้นที่มีความสำคัญมาก ผู้นิเทศต้องเตรียมประเด็นในการประชุมและเลือกกลยุทธ์ในการ ดำเนินการประชุม

ขั้นที่ 7 การประชุมปรึกษาหารือ ขั้นนี้ครูและผู้นิเทศประชุมเพื่อวิเคราะห์กระบวนการ เรียนรู้และกระบวนการเรียนการสอน การวางแผนและกิจกรรมต่างๆจะนำไปสู่การประชุม

ขั้นที่ 8 การปรับปรุงแผน ครูและผู้นิเทศร่วมกันพิจารณาในเรื่องการเปลี่ยนแปลงที่จะ นำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการสอนของครู รวมทั้งการวางแผนและการเริ่มต้นในการดำเนินการตามวงจรใหม่

การนิเทศการเรียนการสอนเป็นวงจรคุณภาพที่ให้โอกาสครูผู้สอนปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนและเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ เทคนิค และประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนมากขึ้น เกิดความเจริญงอกงามในการพัฒนาวิชาชีพจากการได้รับการประเมินคุณภาพที่สูงขึ้น การนิเทศการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพต้องมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ มีกระบวนการลำดับ ขั้นตอน ตามแนวทางทฤษฎี หลักการ ตามปรัชญาความเชื่อที่ผู้นิเทศเชื่อถือ เพื่อให้การดำเนินการมีประสิทธิภาพ กระบวนการนิเทศการเรียนการสอนจึงดำเนินการควบคู่ไปไปกับกระบวนการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของครู

Glickman, Gordon and Ross-Gordon (2018) กล่าวถึงกระบวนการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของครู ว่าเป็นกระบวนการที่ดำเนินการต่อเนื่องเป็นวงจร มีส่วนประกอบสำคัญ 4 ส่วน ที่ครูจะต้องสำรวจเพื่อการปรับปรุง ประกอบด้วย การหาความต้องการจำเป็น การวางแผน การนำไปใช้ และการประเมินผล

1. การหาความต้องการจำเป็น ได้แก่ การหาความต้องการจำเป็นในการปรับปรุงการเรียนการสอนซึ่งในส่วนนี้ผู้นิเทศ สามารถแนะนำและมีส่วนร่วมกับครูผู้รับการนิเทศในการกำหนดความต้องการจำเป็น ร่วมกันกำหนดปัญหาหรือความต้องการในการปรับปรุงการเรียนการสอน รวมทั้งกำหนดขอบเขตของประเด็นที่สนใจซึ่งจะเป็นตัวกำหนดวัตถุประสงค์ในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน ผู้นิเทศอาจต้องพิจารณาจากผลการสอนของครู แผนการสอน ชิ้นงานของนักเรียน สอบถามแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ทำแบบสอบถาม สำรวจและลำดับความสำคัญของผลการพิจารณา ที่นำมากำหนดความต้องการจำเป็น ซึ่งจะเป็นข้อมูลสำหรับผู้นิเทศในการหาความต้องการจำเป็นในการนิเทศของผู้นิเทศเช่นกันว่า ผู้นิเทศมีความจำเป็นต้องเพิ่มพูนความรู้ ทักษะใดหรือใช้เทคนิควิธีการนิเทศแบบใดในการช่วยให้ผู้รับการนิเทศวางแผนการเรียนการสอนให้มีคุณภาพสามารถจัดการเรียนรู้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์

2. การวางแผน ในขั้นการวางแผนครูผู้รับการนิเทศวางแผนการสอนหรือปรับปรุงแผนการสอนเดิมให้มีคุณภาพ สามารถนำไปใช้แล้วทำให้ผู้เรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์การดำเนินการ ในส่วนนี้ครูผู้รับการนิเทศหากต้องการคำปรึกษา แนะนำ และความช่วยเหลือจากผู้นิเทศในการออกแบบกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนหรือทบทวนปรับปรุงแผนการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสม ดังนั้นผู้นิเทศจึงต้องมีความชัดเจนในเนื้อหาสาระและธรรมชาติของวิชา วิธีการสอน รูปแบบการสอน วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ตลอดจนรู้จักธรรมชาติของผู้เรียนกลุ่มนั้นๆ เข้าใจในภูมิหลังประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถของครูผู้รับการนิเทศและบริบทของสถานศึกษาเพื่อที่จะวางแผนการนิเทศซึ่งการวางแผนการนิเทศมีสิ่งที่จะต้องคำนึงถึงและมีความชัดเจน คือเป้าหมายการนิเทศผลที่ต้องการให้เกิดจากการดำเนินกิจกรรมนิเทศ ขั้นตอนกิจกรรมการนิเทศที่จะทำให้บรรลุเป้าหมาย วิธีการวัดและประเมินผล และเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

3. การนำแผนไปใช้ ผู้รับการนิเทศนำแผนการจัดการเรียนการสอน ที่ออกแบบหรือปรับปรุงกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ แล้วในขั้นการวางแผนไปใช้จัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนจริง สำหรับในส่วนของผู้นิเทศดำเนินกิจกรรมการนิเทศตามรูปแบบ วิธีการที่ผู้นิเทศและครูผู้รับการนิเทศตกลงกันไว้ ผู้นิเทศสังเกตการจัดการเรียนการสอนเป็นการติดตามการนำแผนการสอนไปใช้เพื่อเก็บประเด็นการนิเทศติดตามตรวจสอบและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนต่อไป อาจสรุปได้ว่าเป็นการนำแผนการนิเทศไปใช้นั่นเอง

4. การประเมินผล การดำเนินการในส่วนนี้เปรียบได้กับขั้นการประชุมหลังการสังเกตการสอน ในขั้นการนิเทศโดยทั่วไปหลังจากสะท้อนผลการใช้แผนการจัดการเรียนการสอนร่วมกับครูผู้รับการนิเทศและผู้นิเทศจะร่วมสะท้อนกระบวนการนิเทศของผู้นิเทศ เป็นการประเมินผลการนิเทศการเรียนการสอนเพื่อผู้นิเทศนำข้อมูลไปปรับปรุงพัฒนาแผนการนิเทศการเรียนการสอนตามวงจรการนิเทศในวงรอบต่อไป

จากที่ได้กล่าวมาในข้างต้นนี้ จะเห็นได้ว่า การดำเนินการการนิเทศการศึกษา หมายถึง การทำงานที่มีขั้นตอนการดำเนินการนิเทศอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง และเป็นกิจกรรมที่สำคัญในการสนับสนุนการเรียนการสอนให้ดำเนินงานไปอย่างมีประสิทธิภาพและส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยมีขอบข่ายของการนิเทศ 2 ลักษณะ คือ 1) งานนิเทศทั่วไป ซึ่งเป็นกระบวนการที่สถานศึกษาสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติการนิเทศการสอนของสถานศึกษาในภาพรวมทุกด้าน และ 2) งานนิเทศการสอน ซึ่งเป็นกระบวนการนิเทศที่เน้นการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูในชั้นเรียน

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กระบวนการดำเนินการนิเทศการศึกษาของ Glickman, Gordon and Ross Gordon (2018) มาใช้เป็นกรอบในการวิจัยในครั้งนี้ โดยสรุปได้ว่า

การดำเนินการนิเทศการศึกษา หมายถึงกระบวนการดำเนินการกิจกรรมระหว่างผู้นิเทศและครูผู้รับการนิเทศในการแนะนำช่วยเหลือส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียนการสอนให้เป็นไปตามมาตรฐานเพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด ประกอบด้วยกระบวนการดำเนินการ 4 ขั้นตอน ได้แก่ การหาความต้องการจำเป็น การวางแผน การนำไปใช้ และการประเมินผล โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) การหาความต้องการจำเป็นในการนิเทศ หมายถึง การที่ผู้นิเทศการศึกษา ร่วมกันกำหนดปัญหาหรือความต้องการในการปรับปรุงการเรียนการสอนกับครูผู้รับการนิเทศ กำหนดขอบเขตของประเด็นที่สนใจซึ่งจะเป็นตัวกำหนดวัตถุประสงค์ในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน โดยพิจารณาจากผลการสอนของครู แผนการสอน ชิ้นงานของนักเรียน สอบถามแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ทำแบบสอบถาม สัมภาษณ์และลำดับความสำคัญของผลการพิจารณาที่นำมากำหนดความต้องการจำเป็น โดยผู้นิเทศมีการเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และเทคนิควิธีการนิเทศเพื่อช่วยให้ผู้รับการนิเทศสามารถวางแผนการเรียนการสอนให้มีคุณภาพสามารถจัดการเรียนรู้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์

2) การวางแผนการนิเทศ หมายถึง การที่ผู้นิเทศการศึกษาดำเนินการส่งเสริมให้ครูผู้รับการนิเทศสามารถวางแผนการสอน และปรับปรุงแผนการสอนเดิมให้มีคุณภาพ สามารถนำไปใช้เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ และให้คำปรึกษา แนะนำ ให้ความช่วยเหลือในการออกแบบกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนหรือทบทวนปรับปรุงแผนการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสม ซึ่งผู้นิเทศจะต้องมีความชัดเจนในเนื้อหาสาระและธรรมชาติของวิชา วิธีการสอน รูปแบบการสอน วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ตลอดจนรู้จักธรรมชาติของผู้เรียน เข้าใจในภูมิหลังประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถของครูผู้รับการนิเทศและบริบทของสถานศึกษาเพื่อที่จะวางแผนการนิเทศ

3) การนำแผนการนิเทศไปใช้ หมายถึง การที่ผู้รับการนิเทศการศึกษานำแผนการจัดการเรียนการสอนที่ออกแบบหรือปรับปรุงกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนในขั้นการวางแผนไปใช้จัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนจริง สำหรับในส่วนของผู้นิเทศดำเนินการนิเทศตามรูปแบบวิธีการที่ผู้นิเทศและครูผู้รับการนิเทศตกลงกันไว้ ผู้นิเทศสังเกตการจัดการเรียนการสอนเป็นการติดตามการนำแผนการสอนไปใช้เพื่อเก็บประเด็นการนิเทศติดตามตรวจสอบและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนต่อไป

4) การประเมินผลการนิเทศ หมายถึง การที่ผู้นิเทศการศึกษาและครูผู้รับการนิเทศ ร่วมกันสะท้อนกระบวนการนิเทศผ่านการประชุมหลังการสังเกตการสอนเพื่อสะท้อนผลการใช้แผนการจัดการเรียนการสอนเพื่อนำข้อมูลไปปรับปรุงพัฒนาแผนการนิเทศการเรียนการสอนตามวงจรการนิเทศในวงรอบต่อไป

2. บริบทของการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

กรุงเทพมหานคร เขต 1

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จัดตั้งขึ้นตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การกำหนดและแก้ไขเปลี่ยนแปลงพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ณ วันที่ 28 มกราคม พ.ศ. 2564 ได้กำหนดและเปลี่ยนแปลงเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา และที่ตั้งของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เพื่อบริหารและจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา จำนวน 62 เขต โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ประกอบด้วย ท้องที่ เขตพญาไท บางซื่อ ดุสิต สัมพันธวงศ์ ปทุมวัน ราชเทวี พระนคร ป้อมปราบศัตรูพ่าย บางแค บางขุนเทียน บางบอน ทุ่งครุ ราษฎร์บูรณะ จอมทอง คลองสาน ธนบุรี ภาษีเจริญ ดลิ่งชัน ทวีวัฒนา บางพลัด บางกอกน้อย บางกอกใหญ่ และหนองแขม กรุงเทพมหานคร ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ตั้งอยู่ที่ เขตราชเทวี

วิสัยทัศน์

“จัดการศึกษาวิถีใหม่ บนพื้นฐานความหลากหลาย สู่เป้าหมายความเป็นหนึ่ง”

อำนาจหน้าที่

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พ.ศ. 2560 วันที่ 29 พฤศจิกายน พ.ศ. 2560 ข้อ 5 ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีอำนาจหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ และมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของท้องถิ่น
2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ รวมทั้งกำกับตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว
3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
4. กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา

5. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา
6. ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
7. จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
8. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถาน-ประกอบกร และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษารูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา
9. ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
10. ประสาน ส่งเสริม การดำเนินการของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงานด้านการศึกษา
11. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
12. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

1. ส่วนราชการภายใน

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พ.ศ. 2560 วันที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2560 ข้อ 6 ให้แบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดังต่อไปนี้

1. กลุ่มอำนวยการ
2. กลุ่มนโยบายและแผน
3. กลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกล เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
4. กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์
5. กลุ่มบริหารงานบุคคล
6. กลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
7. กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา
8. กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
9. หน่วยตรวจสอบภายใน
10. กลุ่มกฎหมายและคดี

2. พันธกิจ

- 2.1 จัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- 2.2 จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะวิชาการ วิชาชีพ ทักษะชีวิต ทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน
- 2.3 พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นมืออาชีพ มีสมรรถนะด้านภาษา การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และมีสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพระดับนานาชาติ
- 2.4 สร้างโอกาส ความเสมอภาคลดความเหลื่อมล้ำให้ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม
- 2.5 จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)
- 2.6 พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษา โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) และส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาสู่ Thailand 4.0

3. ประเด็นยุทธศาสตร์

- 3.1 การจัดการศึกษาความมั่นคงของชาติ
- 3.2 การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียน และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน
- 3.3 การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มี สมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพ
- 3.4 การสร้างโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม
- 3.5 การจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- 3.6 การพัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพเพื่อมุ่งสู่ Thailand 4.0
- 3.7 การจัดการศึกษาวิถีใหม่ตามบริบทของโรงเรียนเพื่อสร้างความเป็นหนึ่ง

4. เป้าประสงค์

- 4.1 ผู้เรียนมีความรักในสถาบันหลักของสังคมและสถาบันหลักของชาติและยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความเป็นพลเมืองดีของชาติและพลโลกที่ดี

4.2 ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ คิดริเริ่มสร้างสรรค์เป็นนักนวัตกรรม มีสมรรถนะและทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 นำไปสู่การสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

4.3 ผู้เรียนที่มีทักษะชีวิต รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง มีภูมิคุ้มกันต่อสถานการณ์ความมั่นคง และภัยพิบัติใหม่

4.4 ประชากรวัยเรียนได้รับโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงเสมอภาคและเท่าเทียม

4.5 ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีสมรรถนะ ตามสายงาน/มาตรฐานวิชาชีพครู

4.6 สถานศึกษาจัดการศึกษาเพื่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) และสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4.7 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการศึกษาโดยคำนึงถึงประโยชน์ของผู้รับบริการเป็นหลัก

4.8 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา มีคุณภาพตามมาตรฐานของหน่วยงาน

4.9 สถานศึกษาสร้างและใช้งานวิจัยเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) และ นวัตกรรมในการพัฒนาการจัดการศึกษาวิถีใหม่ตามบริบทของสถานศึกษา

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 มีบทบาทหน้าที่ในการติดต่อประสานงานกับสถานศึกษาในสังกัด ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรการศึกษาพิเศษ ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาหลักสูตรการสอนและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลการศึกษา รวมทั้งประเมิน ติดตาม และตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ดำเนินการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อนำข้อมูลไปพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา และรายงานผลข้อมูลต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในส่วนของงานวิจัยที่เกี่ยวกับสภาพการดำเนินการการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ได้มีผู้วิจัยและมีผลการวิจัย ภายในประเทศ ดังนี้

3.1 งานวิจัยในประเทศ

สุณีย์รัตน์ วีระสุนทร (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการนิเทศภายใน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิต พบว่า สภาพการนิเทศภายในตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิต โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยสถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดใหญ่ และสถานศึกษาขนาดกลางกับสถานศึกษาขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.050 ส่วนสถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดกลาง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อวิศดา อารอบ (2556) ได้ศึกษาสภาพการนิเทศงานวิชาการในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยะเวลาของผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการนิเทศงานวิชาการในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะเวลาของโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบสภาพการนิเทศงานวิชาการในสถานศึกษาตามความคิดเห็น ของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะเวลาของ จำแนกตามสถานภาพ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและขนาดของสถานศึกษาโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ภัทร พงษ์เจริญไทย (2559) ศึกษาการดำเนินการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กรุงเทพมหานคร พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับ จากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม ด้านการพัฒนาทางวิชาชีพ และด้านการพัฒนาหลักสูตร

ศศิกานต์ พันธโนราช (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายปิ่นมาลา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายปิ่นมาลา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 โดยรวมและรายด้านอยู่ใน

ระดับมาก เมื่อพิจารณา โดยเรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ การวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน การสรุปผลการนิเทศภายในโรงเรียน การติดตามและประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน และการศึกษาความต้องการจำเป็นในการนิเทศภายในโรงเรียน 2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนกลุ่มเครือข่าย ปีนมาลา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ทางสถิติ 3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนกลุ่มเครือข่าย ปีนมาลา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน พบว่า ด้านการศึกษาความต้องการจำเป็นในการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน และด้านการติดตามและประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนรายคู่อื่นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อนงค์ จันทรหอม (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง กระบวนการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มตำบลยางหัก อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) กระบวนการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มตำบลยางหัก อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ การจัดสรรทรัพยากร การประสานงาน การอำนวยความสะดวก การจัดทำข้อมูลสำคัญของงาน การออกแบบวิธีการทำงาน การประเมินสภาพงาน 2) แนวทางการพัฒนากระบวนการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มตำบลยางหัก อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี คือ (1) ควรมีการประเมินผลงานจากผู้ที่ได้รับมอบหมายและการจัดกระบวนการเรียนการสอนรวมทั้งทำการนิเทศการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (2) สำรวจความต้องการของครูในการเลือกวิธีการปฏิบัติเพื่อให้ตรงกับความต้องการและตรงเป้าหมายของการทำงานที่กำหนดไว้ในโครงการ (3) ควรจัดระบบงานที่มีความสำคัญอย่างเหมาะสมสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง (4) ควรประชุมคณะครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อสำรวจความต้องการและความจำเป็นการใช้ทรัพยากรในแต่ละโครงการและสรุปเป็นมติของโรงเรียน และควรมีการจัดสรรทรัพยากรให้แก่บุคลากรหรือโครงการตามความต้องการที่กำหนดไว้อย่างเหมาะสม (5) ควรมีการประสานงานระหว่างผู้รับผิดชอบและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ให้เกิดความเข้าใจในการร่วมมือกันปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับเวลา และกิจกรรมที่ต้องการให้บรรลุวัตถุประสงค์ 6) ควรมีการปรึกษาหารือในการปฏิบัติงาน เพื่อสร้างแนวทางปฏิบัติตามทางเลือก แนวทางการแก้ปัญหา และพัฒนาการปฏิบัติงานร่วมกัน

3.2 งานวิจัยต่างประเทศ

William (1994) ได้ทำการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การใช้การนิเทศภายในโรงเรียนและการเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคลากรในโรงเรียน โดยศึกษาจากครู ผู้บริหาร และประธานสหภาพครูในเขตโรงเรียนอนุบาลถึงระดับมัธยมศึกษา ในเมืองขนาดใหญ่ในรัฐแคลิฟอร์เนียได้ รวบรวมข้อมูลเชิง

ปริมาณโดยใช้แบบสำรวจประมาณค่าจากผู้บริหารโรงเรียน 159 คน และครู 195 คน จากโรงเรียน 11 แห่ง ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูขาดความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีต่อกันในเรื่องการนิเทศภายในโรงเรียน ครูผู้สอนมีความเห็นว่าผู้บริหารไม่ค่อยมีการสังเกตการสอน และเยี่ยมชมห้องเรียนอย่างเป็นทางการ แต่ผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่าได้สังเกตการณ์สอนและเยี่ยมชมห้องเรียนอยู่เป็นประจำและผู้บริหารโรงเรียนได้ให้ความสำคัญ และรับผิดชอบต่อการนิเทศภายในโรงเรียนมากกว่าการจัดการด้านอื่นๆ และผู้วิจัยได้เสนอแนะว่า ควรลดนวัตกรรมการของบุคลากรในโรงเรียน

Dew (1994) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาท ทางความรู้ความเข้าใจในกระบวนการนิเทศเป็นการศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศตามทัศนะของครูผู้สอน โดยเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีประสบการณ์สอนและมีวุฒิทางการศึกษาเห็นว่า ความรู้ในการนิเทศเป็น สิ่งจำเป็น ความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับความรู้ด้านการนิเทศการสอน มีความจำเป็นและ มีการเปลี่ยนแปลงไป ครูผู้สอนที่ทำการสอนตรงตามวุฒิการศึกษา มีความเห็นว่า ผู้นิเทศควรมีความรู้ในการพัฒนาเด็ก และความรู้ในเรื่องหากการนิเทศการสอนควบคู่กันไป และครูผู้สอนที่มีประสบการณ์เห็นว่า ผู้นิเทศควรมีความรู้ในเรื่องที่จะนิเทศและครูผู้สอนที่บรรจุใหม่จะต้องมี ความสามารถในการควบคุมชั้นเรียน ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง

Jerun (1990) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทที่คาดหวังของผู้นิเทศในการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน ที่ทำงานเป็นทีมและรายบุคคล โดยศึกษาจากกลุ่มศึกษานิเทศก์ ครูใหญ่และครูในรัฐโคโลราโด ผลการวิจัยพบว่า การให้บริการและให้ความช่วยเหลือต้องมาก่อน การพบปะกับผู้นิเทศการศึกษาเป็นสิ่งที่สำคัญมาก ทั้งนี้เพื่อจะได้ปรึกษาปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนและครูยังให้ความสำคัญอย่างมากกับการให้ผู้นิเทศการศึกษาช่วยสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอน

Kutsyruba (2003) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดการนิเทศในโรงเรียนของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การนิเทศภายในเป็นปัจจัยหนึ่งในการปรับปรุงพฤติกรรมของครูผู้สอน พัฒนา และปรับปรุงวิธีการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การนิเทศภายในจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญต่อการพัฒนาครู โดยเริ่มต้นจากการสนับสนุนครูผู้สอน ต้องได้รับการนิเทศภายใน การให้คำแนะนำ การสนับสนุน และการให้ความช่วยเหลือครูเพื่อให้ครูผู้สอนได้รับการนิเทศภายในอย่างถูกต้องซึ่งส่งผลให้คุณภาพการศึกษาของนักเรียนดีขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง สภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 67 แห่ง รวมจำนวนทั้งสิ้น 5,015 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 357 คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan (1970) จากนั้นใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามขนาดของสถานศึกษา และสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ขนาดของโรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. โรงเรียนขนาดเล็ก	397	27
2. โรงเรียนขนาดกลาง	808	56
3. โรงเรียนขนาดใหญ่	1,309	94
4. โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	2,501	180
รวม	5,015	357

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ โดยกำหนดตามวิธีคิดของลิเคิร์ต (Likert's Scale) แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (checklists) ประกอบด้วย อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดโรงเรียน

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา ประกอบด้วย 1)การหาความต้องการจำเป็น 2)การวางแผน 3)การนำแผนไปใช้ 4) การประเมินผล

ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ โดยกำหนดตามวิธีคิดของลิเคิร์ต (Likert's Scale) โดยกำหนดค่าน้ำหนักคะแนน ดังนี้

5 หมายถึง สถานศึกษามีสภาพการนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง สถานศึกษามีสภาพการนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง สถานศึกษามีสภาพการนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง สถานศึกษามีสภาพการนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง สถานศึกษามีสภาพการนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการดำเนินการวิจัยโดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

2.2.1 ศึกษาค้นคว้า แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องการดำเนินการนิเทศการศึกษาเพื่อใช้ในการกำหนดกรอบแนวคิด นิยามศัพท์เฉพาะ และการกำหนดเนื้อหาของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือการวิจัยเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.2.2 สร้างข้อคำถาม ตามนิยามศัพท์เฉพาะให้ครอบคลุมตัวแปรที่ศึกษา

2.2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระเพื่อพิจารณาตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา ความถูกต้องของภาษา แล้วทำการปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องและครบถ้วนสมบูรณ์

2.2.4 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงและผ่านการเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษา ค้นคว้าอิสระแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน (ภาคผนวก ค) พิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) เพื่อดูความสอดคล้องระหว่างกรอบนิยามตัวแปรและข้อกระทงที่ใช้ วัดตัวแปรรวมทั้งความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยกำหนดเกณฑ์คัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า 0.50 ซึ่งพบว่าแบบสอบถามสามารถใช้เป็นประเด็นคำถามได้ทั้งหมด รวม 13 ข้อ ซึ่งมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 (ภาคผนวก ง)

2.2.5 นำแบบสอบถามที่ได้ทำการแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับครูในสถานศึกษาซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าความเที่ยง (reliability) โดยใช้สูตรค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่า แบบสอบถามมีความเที่ยงเท่ากับ .98 (ภาคผนวก จ)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับดังนี้

3.1 ขออนุญาตขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยจากสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล และทำหนังสือส่งเพื่อขออนุญาตถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ที่มีครูซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการเข้าเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 ประสานขออนุญาตครูซึ่งขอความอนุเคราะห์เป็นกลุ่มตัวอย่างในสถานศึกษาทั้ง 67 แห่ง เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลและขอความร่วมมือจากสถานศึกษาในสังกัดในเรื่องดังกล่าว

3.3 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยส่งแบบสอบถามโดยใช้ google form ให้กับครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 เพื่อให้เกิดความสะดวกแก่ผู้ตอบแบบสอบถามและส่งคืนผู้ทำวิจัย

3.4 เมื่อครบกำหนด ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามกลับคืนมาได้ทั้งสิ้นจำนวน 286 ฉบับ โดยทุกฉบับมีความครบถ้วนสมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 80.11

3.5 นำแบบสอบถามที่ได้ไปวิเคราะห์ตามวิธีการตามสถิติ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเมื่อได้แบบสอบถามแล้วก็จะนำผลที่ได้จากแบบสอบถามไปบันทึก และวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

4.1 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้องมาลงรหัส (coding sheet) แล้วนำไปประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของโรงเรียนที่สังกัดของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้การคำนวณหาค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage) และนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียงท้ายตาราง

4.3 วิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.3.1 สภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาของของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยใช้การคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยการแปลผลพิจารณาจากระดับของคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ของสุภมาส อังศุโชติ และ ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2562) ดังนี้

4.50 – 5.00 คะแนน หมายถึง สถานศึกษามีการนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

3.50 – 4.49 คะแนน หมายถึง สถานศึกษามีการนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับมาก

2.50 – 3.49 คะแนน หมายถึง สถานศึกษามีการนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

1.50 – 2.49 คะแนน หมายถึง สถานศึกษามีการนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับน้อย

1.00 – 1.49 คะแนน หมายถึง สถานศึกษามีการนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.3.2 เปรียบเทียบสภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาของของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และขนาดโรงเรียน ปรากฏตามรายละเอียดดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน (คน) (n = 286)	ร้อยละ (100.00)
1. เพศ		
ชาย	99	34.61
หญิง	187	65.39
2. อายุ		
ไม่เกิน 30 ปี	115	40.21
31-40 ปี	122	42.66
41-50 ปี	38	13.29
51-60 ปี	11	3.84

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน) (n = 286)	ร้อยละ (100.00)
3. ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	255	89.16
ปริญญาโท	31	10.84
ปริญญาเอก	-	-
4. ขนาดโรงเรียน		
โรงเรียนขนาดเล็ก	14	4.90
โรงเรียนขนาดกลาง	52	18.18
โรงเรียนขนาดใหญ่	99	34.61
โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	121	42.31

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง จำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 65.39 มีอายุในช่วง 31-40 ปี จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 42.66 สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 255 คน คิดเป็นร้อยละ 89.16 และอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 42.31

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1 ประกอบด้วย การหาความต้องการจำเป็นในการนิเทศ การวางแผนการนิเทศ การนำแผนการนิเทศไปใช้ และการประเมินผลการนิเทศ ปรากฏตามรายละเอียดดังตารางที่ 4.2 - 4.6

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ สภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวม

ที่	สภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษา	<i>M</i>	<i>SD</i>	ระดับความคิดเห็น
1.	การหาความต้องการจำเป็นในการนิเทศการศึกษา	3.52	0.41	มาก
2.	การวางแผนการนิเทศการศึกษา	3.88	0.38	มาก
3.	การนำแผนการนิเทศการศึกษาไปใช้	3.69	0.53	มาก
4.	การประเมินผลการนิเทศการศึกษา	4.15	0.59	มาก
	รวมเฉลี่ย	3.77	0.23	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า สภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($M = 3.77$, $SD = 0.23$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการวางแผนการนิเทศ ($M = 3.88$, $SD = 0.38$) การนำแผนการนิเทศไปใช้ ($M = 3.69$, $SD = 0.53$) การประเมินผลการนิเทศ ($M = 4.15$, $SD = 0.59$) และการหาความต้องการจำเป็นในการนิเทศ ($M = 3.52$, $SD = 0.41$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับของสภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ด้านการหาความต้องการจำเป็นในการนิเทศการศึกษา

ที่	ด้านการหาความต้องการจำเป็นในการนิเทศการศึกษา	<i>M</i>	<i>SD</i>	ระดับความคิดเห็น
1.	ผู้นิเทศร่วมกำหนดปัญหาหรือความต้องการในการปรับปรุงการเรียนการสอนกับครูผู้รับการนิเทศ	3.24	0.74	ปานกลาง
2.	ผู้นิเทศและครูผู้รับการนิเทศร่วมกันกำหนดขอบเขตของประเด็นที่สนใจซึ่งจะเป็นตัวกำหนดวัตถุประสงค์ในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน โดยพิจารณาจากผลการสอนของครู แผนการสอน ชิ้นงานของนักเรียน	3.37	0.61	ปานกลาง

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ที่	ด้านการหาความต้องการจำเป็นในการนิเทศการศึกษา	M	SD	ระดับความคิดเห็น
3.	ผู้นิเทศมีการพิจารณาจากผลการสอนของครู แผนการสอน ชิ้นงานของนักเรียน สอบถาม แหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง และทำแบบสอบถาม สํารวจ และลำดับความสำคัญของผลการพิจารณาที่นำมา กำหนดความต้องการจำเป็น	3.63	0.76	มาก
4.	ผู้นิเทศเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และเทคนิควิธีการ นิเทศเพื่อช่วยให้ผู้รับการนิเทศสามารถวางแผนการ เรียนการสอนให้มีคุณภาพสามารถจัดการเรียนรู้ บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์	3.85	0.87	มาก
รวมเฉลี่ย		3.52	0.41	มาก

จากตารางที่ 4.3 สภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการหาความต้องการจำเป็นในการนิเทศการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 3.52$, $SD = 0.41$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ผู้นิเทศเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และเทคนิควิธีการนิเทศเพื่อช่วยให้ผู้รับการนิเทศสามารถวางแผนการเรียนการสอนให้มีคุณภาพสามารถจัดการเรียนรู้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ ($M = 3.85$, $SD = 0.87$) ผู้นิเทศมีการพิจารณาจากผลการสอนของครู แผนการสอน ชิ้นงานของนักเรียน สอบถามแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง และทำแบบสอบถาม สํารวจและลำดับความสำคัญของผลการพิจารณาที่นำมา กำหนดความต้องการจำเป็น ($M = 3.63$, $SD = 0.76$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ผู้นิเทศและครูผู้รับการนิเทศร่วมกันกำหนดขอบเขตของประเด็นที่สนใจซึ่งจะเป็นตัวกำหนดวัตถุประสงค์ในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน โดยพิจารณาจากผลการสอนของครู แผนการสอน ชิ้นงานของนักเรียน ($M = 3.37$, $SD = 0.61$) และ ผู้นิเทศร่วมกำหนดปัญหาหรือความต้องการในการปรับปรุงการเรียนการสอนกับครูผู้รับการนิเทศ ($M = 3.24$, $SD = 0.74$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาของ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1
ด้านการวางแผนการนิเทศการศึกษา

ที่	ด้านการวางแผนการนิเทศการศึกษา	M	SD	ระดับความคิดเห็น
1.	ผู้นิเทศส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผู้รับการนิเทศสามารถวางแผนการสอน ปรับปรุงแผนการสอนเดิมให้มีคุณภาพ และสามารถนำไปใช้เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์	4.11	0.77	มาก
2.	ผู้นิเทศให้คำปรึกษา แนะนำ และให้ความช่วยเหลือในการออกแบบกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน หรือ ทบทวนปรับปรุงแผนการจัดการเรียนการสอนแก่ผู้รับการนิเทศอย่างเหมาะสม	3.77	0.85	มาก
3.	ผู้นิเทศมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระของวิชาวิธีการสอน วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สื่อการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล	3.80	0.84	มาก
4.	ผู้นิเทศมีความเข้าใจในภูมิหลังประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถของครูผู้รับการนิเทศและบริบทของสถานศึกษาเพื่อที่จะวางแผนการนิเทศ	3.83	0.84	มาก
รวมเฉลี่ย		3.88	0.38	มาก

จากตารางที่ 4.4 สภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการวางแผนการนิเทศการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 3.88$, $SD = 0.38$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ผู้นิเทศส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผู้รับการนิเทศสามารถวางแผนการสอน ปรับปรุงแผนการสอนเดิมให้มีคุณภาพ และสามารถนำไปใช้เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ($M = 4.11$, $SD = 0.77$) ผู้นิเทศมีความเข้าใจในภูมิหลังประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถของครูผู้รับการนิเทศและบริบทของสถานศึกษาเพื่อที่จะวางแผนการนิเทศ ($M = 3.83$, $SD = 0.84$) ผู้นิเทศมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระของวิชาวิธีการสอน วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สื่อการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล ($M = 3.80$, $SD = 0.84$) และผู้นิเทศให้คำปรึกษา แนะนำ และให้ความช่วยเหลือในการ

ออกแบบกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน หรือทบทวนปรับปรุงแผนการจัดการเรียนการสอนแก่ผู้รับ การนิเทศอย่างเหมาะสม($M= 3.77$, $SD = 0.85$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ สภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ด้านการนำแผนการนิเทศการศึกษาไปใช้

ที่	ด้านการนำแผนการนิเทศการศึกษาไปใช้	M	SD	ระดับความ คิดเห็น
1.	ครูผู้รับการนิเทศนำแผนการจัดการเรียนการสอนที่ ออกแบบหรือปรับปรุงกิจกรรมการจัดการเรียนการ สอนในชั้นการวางแผนไปใช้จัดการเรียนการสอนในชั้น เรียนจริง	3.73	0.93	มาก
2.	ผู้นิเทศดำเนินการนิเทศตามรูปแบบ และ วิธีการที่ผู้นิเทศและครูผู้รับการนิเทศตกลงกันได้	3.53	0.78	มาก
3.	ผู้นิเทศสังเกตการจัดการเรียนการสอนซึ่งเป็นการ ติดตามการนำแผนการสอนไปใช้เพื่อเก็บประเด็นการ นิเทศติดตามตรวจสอบและประเมินผลการจัดการ เรียนการสอน	3.82	0.89	มาก
รวมเฉลี่ย		3.69	0.53	มาก

จากตารางที่ 4.5 สภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการนำ แผนการนิเทศการศึกษา ไปใช้ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M= 3.69$, $SD = 0.53$) เมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไป น้อย ได้แก่ ผู้นิเทศสังเกตการจัดการเรียนการสอนซึ่งเป็นการติดตามการนำแผนการสอนไปใช้เพื่อ เก็บประเด็นการนิเทศติดตามตรวจสอบและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน ($M= 3.82$, $SD = 0.89$) ครูผู้รับการนิเทศนำแผนการจัดการเรียนการสอนที่ออกแบบหรือปรับปรุงกิจกรรมการจัดการ เรียนการสอนในชั้นการวางแผนไปใช้จัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนจริง ($M= 3.73$, $SD = 0.93$) และผู้นิเทศดำเนินการนิเทศตามรูปแบบ และวิธีการที่ผู้นิเทศและครูผู้รับการนิเทศตกลงกัน ได้ ($M= 3.53$, $SD = 0.78$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ สภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ด้านการประเมินผลการนิเทศการศึกษา

ที่	ด้านการประเมินผลการนิเทศการศึกษา	M	SD	ระดับความคิดเห็น
1.	ผู้นิเทศและครูผู้รับการนิเทศร่วมกันสะท้อนกระบวนการนิเทศผ่านการประชุมหลังการสังเกตการสอน	4.13	0.86	มาก
2.	ผู้นิเทศและครูผู้รับการนิเทศร่วมกันสะท้อนผลการใช้แผนการจัดการเรียนการสอนเพื่อนำข้อมูลไปปรับปรุงพัฒนาแผนการนิเทศการเรียนการสอนตามวงจรการนิเทศในวงรอบต่อไป	4.17	0.86	มาก
รวมเฉลี่ย		4.15	0.59	มาก

จากตารางที่ 4.6 สภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการประเมินผลการนิเทศการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.15, SD = 0.59$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ผู้นิเทศและครูผู้รับการนิเทศร่วมกันสะท้อนผลการใช้แผนการจัดการเรียนการสอนเพื่อนำข้อมูลไปปรับปรุงพัฒนาแผนการนิเทศการเรียนการสอนตามวงจรการนิเทศในวงรอบต่อไป ($M = 4.17, SD = 0.86$) และผู้นิเทศและครูผู้รับการนิเทศร่วมกันสะท้อนกระบวนการนิเทศผ่านการประชุมหลังการสังเกตการสอน ($M = 4.13, SD = 0.86$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

3.1 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนสภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนสภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา มีผลการวิจัยดังแสดงในตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนสภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

การดำเนินการ นิเทศการศึกษา	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่		ขนาดใหญ่ พิเศษ		รวมผล		แปลผล
	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD	
1. การหาความต้องการจำเป็น ในการนิเทศการศึกษา	3.05	0.14	3.55	0.26	3.58	0.48	3.52	0.37	3.52	0.41	มาก
2. การวางแผนการนิเทศ การศึกษา	4.25	0.19	3.81	0.40	3.97	0.30	3.79	0.40	3.88	0.38	มาก
3. การนำแผนการนิเทศ การศึกษา ไปใช้	3.69	0.30	4.15	0.49	3.57	0.33	3.60	0.59	3.69	0.53	มาก
4. การประเมินผลการนิเทศ การศึกษา	3.92	0.70	4.10	0.46	4.31	0.56	4.07	0.62	4.15	0.59	มาก
รวม	3.70	0.17	3.85	0.22	3.81	0.19	3.71	0.25	3.77	0.23	มาก

จากตารางที่ 4.7 การดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยสถานศึกษาขนาดเล็กในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.70, SD = 0.17$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การวางแผนการนิเทศการศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($M = 4.25, SD = 0.19$) และการหาความต้องการจำเป็นในการนิเทศการศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($M = 3.05, SD = 0.14$)

สถานศึกษาขนาดกลางในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 3.85, SD = 0.22$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การนำแผนการนิเทศการศึกษาไปใช้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($M = 4.15, SD = 0.49$) และการหาความต้องการจำเป็นในการนิเทศการศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($M = 3.55, SD = 0.26$)

สถานศึกษาขนาดใหญ่ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 3.81, SD = 0.19$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การประเมินผลการนิเทศการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($M = 4.31, SD = 0.56$) และการนำแผนการนิเทศการศึกษาไปใช้ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($M = 3.57, SD = 0.33$)

สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 3.71, SD = 0.25$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การประเมินผลการนิเทศการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($M = 4.07, SD = 0.62$) และการหาความต้องการจำเป็นในการนิเทศการศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($M = 3.52, SD = 0.37$)

3.2 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

การเปรียบเทียบการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) มีผลการวิจัยดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

การดำเนินการนิเทศการศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1.การหาความต้องการจำเป็นในการนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	3.48	3	1.16	7.32	.001*
	ภายในกลุ่ม	44.74	282	.159		
	รวม	48.22	285			
2.การวางแผนการนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	3.91	3	1.30	9.80	.001*
	ภายในกลุ่ม	37.54	282	.133		
	รวม	41.45	285			
3.การนำแผนการนิเทศไปใช้	ระหว่างกลุ่ม	13.30	3	4.43	18.68	.001*
	ภายในกลุ่ม	66.93	282	.237		
	รวม	80.24	285			
4.การประเมินผลการนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	4.10	3	1.36	4.03	.008*
	ภายในกลุ่ม	95.72	282	.339		
	รวม	99.82	285			

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

การดำเนินการนิเทศ การศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
รวม	ระหว่างกลุ่ม	1.06	3	.356	6.89	.000*
	ภายในกลุ่ม	14.57	282	.052		
	รวม	15.64	285			

*p < 0.05

จากตารางที่ 4.8 พบว่า สภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างกัน จึงทำการวิเคราะห์หาความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe' method) ดังแสดงในตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 เปรียบเทียบการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา
ในภาพรวม

ขนาดของสถานศึกษา	ขนาดเล็ก (M = 3.70)	ขนาดกลาง (M = 3.85)	ขนาดใหญ่ (M = 3.81)	ขนาดใหญ่พิเศษ (M = 3.71)
ขนาดเล็ก (M = 3.70)	-	-.154	-.109	-.007
ขนาดกลาง (M = 3.85)	.154	-	.038	.147*
ขนาดใหญ่ (M = 3.81)	.109	-.045	-	.102*
ขนาดใหญ่พิเศษ (M = 3.71)	.007	-.147*	-.102*	-

*p < 0.05

จากตารางที่ 4.9 พบว่า สภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวม สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษมีสภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาแตกต่างจากสถานศึกษาขนาดกลาง และขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสถานศึกษาขนาด

กลางมีสภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาสูงกว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่ และสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีสภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาสูงกว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ โดยมีการวิเคราะห์รายด้าน ดังแสดงในตารางที่ 4.10 - 4.13

ตารางที่ 4.10 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 เป็นรายคู่ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ด้านการหาความต้องการจำเป็นในการนิเทศการศึกษา

ขนาดของสถานศึกษา	ขนาดเล็ก (M = 3.05)	ขนาดกลาง (M = 3.55)	ขนาดใหญ่ (M = 3.58)	ขนาดใหญ่พิเศษ (M = 3.52)
ขนาดเล็ก (M = 3.05)	-	-.499*	-.529*	-.471*
ขนาดกลาง (M = 3.55)	.499*	-	-.030	.028
ขนาดใหญ่ (M = 3.58)	.529*	.030	-	.058
ขนาดใหญ่พิเศษ (M = 3.52)	.471*	-.028	-.058	-

*p < 0.05

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ด้านการหาความต้องการจำเป็นในการนิเทศการศึกษา สถานศึกษาขนาดเล็กมีสภาพการหาความต้องการจำเป็นในการนิเทศการศึกษาแตกต่างจาก สถานศึกษาขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดย สถานศึกษาขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ มีสภาพการหาความต้องการจำเป็นสูงกว่า สถานศึกษาขนาดเล็ก

ตารางที่ 4.11 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 เป็นรายคู่ จำแนกตามขนาดของ สถานศึกษา ด้านการวางแผนการนิเทศการศึกษา

ขนาดของสถานศึกษา	ขนาดเล็ก (M = 4.25)	ขนาดกลาง (M = 3.81)	ขนาดใหญ่ (M = 3.97)	ขนาดใหญ่พิเศษ (M = 3.79)
ขนาดเล็ก (M = 4.25)	-	.432*	.277	.458*
ขนาดกลาง (M = 3.81)	-.432*	-	-.154	.025
ขนาดใหญ่ (M = 3.97)	-.277	.154	-	.180*
ขนาดใหญ่พิเศษ (M = 3.79)	-.458*	-.025	-.180*	-

*p < 0.05

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ด้านการวางแผนการนิเทศการศึกษา สถานศึกษาขนาดเล็กมีสภาพการวางแผนการนิเทศการศึกษาแตกต่างกับสถานศึกษากลางและขนาดใหญ่พิเศษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสถานศึกษาขนาดเล็กมีสภาพการวางแผนการนิเทศการศึกษาสูงกว่าสถานศึกษากลางและขนาดใหญ่พิเศษ และสถานศึกษาขนาดใหญ่มีสภาพการวางแผนการนิเทศการศึกษาแตกต่างกับสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสถานศึกษาขนาดใหญ่มีสภาพการวางแผนการนิเทศการศึกษาสูงกว่าขนาดใหญ่พิเศษ

ตารางที่ 4.12 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 เป็นรายคู่ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ด้านการนำแผนการนิเทศการศึกษาไปใช้

ขนาดของสถานศึกษา	ขนาดเล็ก (M = 3.69)	ขนาดกลาง (M = 4.15)	ขนาดใหญ่ (M = 3.57)	ขนาดใหญ่พิเศษ (M = 3.60)
ขนาดเล็ก (M = 3.69)	-	-.461*	.119	.083
ขนาดกลาง (M = 4.15)	.461*	-	.580*	.544*
ขนาดใหญ่ (M = 3.57)	.119	-.580*	-	-.036
ขนาดใหญ่พิเศษ (M = 3.60)	-.083	-.544*	.036	-

*p < 0.05

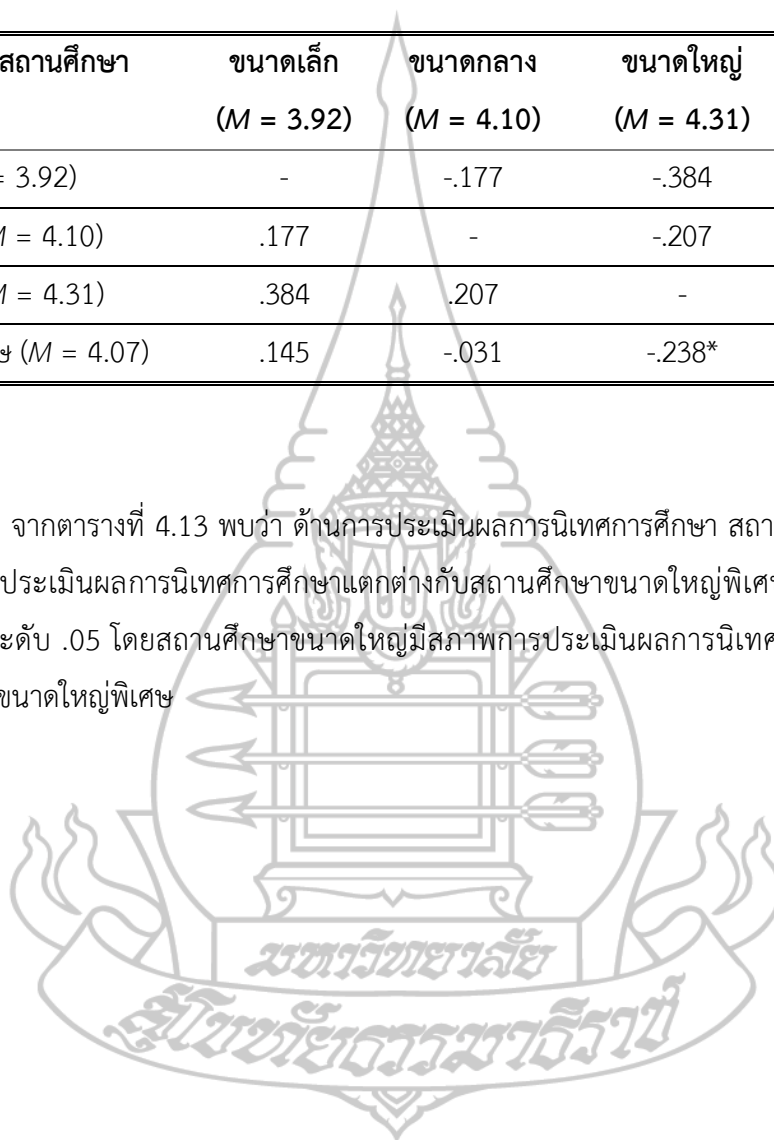
จากตารางที่ 4.12 พบว่า ด้านการนำแผนการนิเทศการศึกษาไปใช้ สถานศึกษาขนาดกลางมีสภาพการนำแผนการนิเทศการศึกษาไปใช้แตกต่างกับสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสถานศึกษากลางมีสภาพการนำแผนการนิเทศการศึกษาไปใช้สูงกว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก สถานศึกษาขนาดใหญ่ และสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ

ตารางที่ 4.13 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 เป็นรายคู่ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ด้านการประเมินผลการนิเทศการศึกษา

ขนาดของสถานศึกษา	ขนาดเล็ก ($M = 3.92$)	ขนาดกลาง ($M = 4.10$)	ขนาดใหญ่ ($M = 4.31$)	ขนาดใหญ่พิเศษ ($M = 4.07$)
ขนาดเล็ก ($M = 3.92$)	-	-.177	-.384	-.145
ขนาดกลาง ($M = 4.10$)	.177	-	-.207	.031
ขนาดใหญ่ ($M = 4.31$)	.384	.207	-	.238*
ขนาดใหญ่พิเศษ ($M = 4.07$)	.145	-.031	-.238*	-

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ด้านการประเมินผลการนิเทศการศึกษา สถานศึกษาขนาดใหญ่ มีสภาพการประเมินผลการนิเทศการศึกษาแตกต่างกับสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสถานศึกษาขนาดใหญ่มีสภาพการประเมินผลการนิเทศการศึกษาสูงกว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการสรุปการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 *ประชากร* ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 67 แห่ง รวมจำนวนทั้งสิ้น 5,015 คน

1.2.2 *กลุ่มตัวอย่าง* ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 357 คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan จากนั้นใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามขนาดของสถานศึกษา และสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย

1.2.3 *เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย* ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดตามวิธีคิดของลิเคิร์ต (Likert's Scale) 5 ระดับ โดยแบบสอบถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้ออยู่ระหว่าง 0.67-1.00 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklists) ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษาประกอบด้วย 1) ด้านการหาความต้องการจำเป็นในการนิเทศ 2) ด้านการวางแผนการนิเทศ 3) ด้านการนำแผนไปใช้ในการนิเทศ และ 4) ด้านการประเมินผลการนิเทศ

1.2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้จัดทำแบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ และได้รับการตอบกลับรวมทั้งสิ้น 286 ราย คิดเป็นร้อยละ 80.11

1.2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ส่วนข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

2) เปรียบเทียบสภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาของของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และทำการวิเคราะห์หาความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' method)

1.3 ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่ามีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 286 คน โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 65.39 มีอายุ 31 - 40 ปี จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 42.66 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 255 คน คิดเป็นร้อยละ 89.16 และอยู่ในขนาดโรงเรียน ขนาดใหญ่พิเศษจำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 42.31 ซึ่งสามารถสรุปผลตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

1.3.1 สภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การวางแผนการนิเทศ รองลงมา ได้แก่ การนำแผนการนิเทศไปใช้ การประเมินผลการนิเทศ และการหาความต้องการจำเป็นในการนิเทศ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏผลดังนี้

1) ด้านการหาความต้องการจำเป็นในการนิเทศ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ผู้นิเทศเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และเทคนิควิธีการนิเทศเพื่อช่วยให้ผู้รับการนิเทศสามารถวางแผนการเรียนการสอนให้มีคุณภาพสามารถจัดการเรียนรู้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ รองลงมา คือ ผู้นิเทศมีการพิจารณาจากผลการสอนของครู แผนการสอน ชิ้นงานของนักเรียน สอบถาม

แหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง และทำแบบสอบถาม สํารวจและลำดับความสำคัญของผลการพิจารณาที่นำมากำหนดความต้องการจำเป็น ผู้นิเทศและครูผู้รับการนิเทศร่วมกันกำหนดขอบเขตของประเด็นที่สนใจซึ่งจะเป็นตัวกำหนดวัตถุประสงค์ในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน โดยพิจารณาจากผลการสอนของครู แผนการสอน ชิ้นงานของนักเรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำที่สุด คือ ผู้นิเทศร่วมกันกำหนดปัญหาหรือความต้องการในการปรับปรุงการเรียนการสอนกับครูผู้รับการนิเทศ

2) ด้านการวางแผนการนิเทศ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้นิเทศส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผู้รับการนิเทศสามารถวางแผนการสอน ปรับปรุงแผนการสอนเดิมให้มีคุณภาพ และสามารถนำไปใช้เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ รองลงมาคือ ผู้นิเทศมีความเข้าใจในภูมิหลังประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถของครูผู้รับการนิเทศและบริบทของสถานศึกษาเพื่อที่จะวางแผนการนิเทศ ผู้นิเทศมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระของวิชาวิธีการสอน วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อุปกรณ์การเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำที่สุดคือ ผู้นิเทศให้คำปรึกษา แนะนำ และให้ความช่วยเหลือในการออกแบบกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน หรือทบทวนปรับปรุงแผนการจัดการเรียนการสอนแก่ผู้รับการนิเทศอย่างเหมาะสม

3) ด้านการนำแผนการนิเทศไปใช้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้นิเทศสังเกตการจัดการเรียนการสอนซึ่งเป็นการติดตามการนำแผนการสอนไปใช้เพื่อเก็บประเด็นการนิเทศติดตามตรวจสอบและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน รองลงมาคือ ครูผู้รับการนิเทศนำแผนการจัดการเรียนการสอนที่ออกแบบหรือปรับปรุงกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนในชั้นการวางแผนไปใช้จัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนจริง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำที่สุดคือ ผู้นิเทศดำเนินกิจกรรมการนิเทศตามรูปแบบ และวิธีการที่ผู้นิเทศและครูผู้รับการนิเทศตกลงกันได้

4) ด้านการประเมินผลการนิเทศ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้นิเทศและครูผู้รับการนิเทศร่วมกันสะท้อนผลการใช้แผนการจัดการเรียนการสอนเพื่อนำข้อมูลไปปรับปรุงพัฒนาแผนการนิเทศการเรียนการสอนตามวงจรการนิเทศในวงรอบต่อไป รองลงมาคือ ผู้นิเทศและครูผู้รับการนิเทศร่วมกันสะท้อนกระบวนการนิเทศผ่านการประชุมหลังการสังเกตการสอน

การเปรียบเทียบการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า สถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีสภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงมีการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ (Scheffe) ในภาพรวมพบว่า สถานศึกษา

ขนาดกลางกับสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ และ สถานศึกษาขนาดใหญ่กับสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ มีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าในด้านการหาความต้องการจำเป็นในการนิเทศ สถานศึกษาขนาดกลางกับสถานศึกษาขนาดใหญ่ และ สถานศึกษาขนาดกลางกับสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ มีสภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสถานศึกษาขนาดใหญ่และสถานศึกษาขนาดกลางมีสภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาสูงกว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ ด้านการวางแผนการนิเทศ สถานศึกษาขนาดกลางกับสถานศึกษาขนาดใหญ่ และ สถานศึกษาขนาดกลางกับสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ มีสภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสถานศึกษาขนาดใหญ่และสถานศึกษาขนาดกลางมีสภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาสูงกว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ ด้านการนำไปใช้ในการนิเทศ สถานศึกษาขนาดกลางกับสถานศึกษาขนาดใหญ่ และ สถานศึกษาขนาดกลางกับสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ มีสภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสถานศึกษาขนาดกลางและสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษมีสภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาสูงกว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่ และด้านการประเมินผลการนิเทศ สถานศึกษาขนาดใหญ่กับสถานศึกษาขนาดใหญ่ พิเศษ มีสภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสถานศึกษาขนาดใหญ่มีสภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาสูงกว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ

2. อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง สภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ผู้วิจัยได้ข้อค้นพบที่น่าสนใจควรแก่การนำมาอภิปรายดังต่อไปนี้

2.1 สภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

จากผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 มีนโยบายด้านประสิทธิภาพที่มุ่งเน้นสนับสนุนให้มีการติดตาม ตรวจสอบ การนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอนของครู จากผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1, 2565) ทั้งนี้จากการศึกษาเกี่ยวกับโครงการที่มี

ความเกี่ยวข้องกับการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา พบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 มีโครงการที่มีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษาซึ่งจะช่วยขับเคลื่อนสถานศึกษา คือ โครงการปันความรู้ ส่งเสริมทักษะด้านการศึกษา , โครงการปันความรู้พื้นฐานเพื่อการศึกษา...เด็กไทย (จิตอาสา พาน้องกลับมาเรียน) , โครงการติดตามการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก , โครงการตรวจเยี่ยมและกำกับติดตามสถานศึกษาในสังกัด ซึ่งเป็นโครงการที่มีการพัฒนาต่อเนื่องแสดงให้เห็นว่าการดำเนินงานของหน่วยงานต้นสังกัด มีการตรวจสอบ ติดตามอยู่เสมอ ซึ่งจากแนวคิดที่ได้จากการศึกษา พบว่าสถานศึกษาจำเป็นต้องยอมรับและเรียนรู้แนวคิด เทคนิควิธีการใหม่ๆ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การคิดอย่างมีวิสัยทัศน์ การขับเคลื่อนสถานศึกษาด้วยกลยุทธ์ใหม่ นำไปสู่การพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำเนินการนิเทศการศึกษามาขับเคลื่อนองค์กร ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 4 ด้าน ได้แก่ 1) การหาความต้องการจำเป็นในการนิเทศ 2) การวางแผนการนิเทศ 3) การนำแผนไปใช้ในการนิเทศ และ 4) การประเมินผลการนิเทศ สอดคล้องกับ ศศิกานต์ พันธโนราช (2561) ที่พบว่า สภาพการดำเนินงานการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายปิ่นมาลา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ถึงแม้ว่าจะมีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ดังนั้นเมื่อพิจารณาข้อมูลที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเป็นรายด้านพบว่า

2.1.1 ด้านการหาความต้องการจำเป็นในการนิเทศการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 มีการจัดกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ ให้กับสถานศึกษาในการติดตาม การตรวจเยี่ยมการดำเนินงานของสถานศึกษาในสังกัด การติดตามการจัดให้มีกิจกรรมจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับแนวความคิดของ อภิสร่า กังสังข์ (2561) ที่กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยช่วยให้ครูได้รับข้อมูลย้อนกลับ เปิดโอกาสให้ครูได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศ โดยมีการประชุมร่วมกัน มีการสำรวจปัญหาและความต้องการของครูเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการสอน ทั้งรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ส่งเสริมให้มีการนิเทศแบบเพื่อนนิเทศเพื่อน การนิเทศแบบคลินิก เพื่อให้การช่วยเหลือครูและสร้างสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อนี้มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดในกลุ่ม ได้แก่ ผู้นิเทศเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และเทคนิควิธีการนิเทศเพื่อช่วยให้ผู้รับการนิเทศสามารถวางแผนการเรียนการสอนให้มีคุณภาพสามารถจัดการเรียนรู้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์สอดคล้องกับงานวิจัยของ อนงค์ จันทรหอม (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง กระบวนการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มตำบลยางหัก อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1. กระบวนการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มตำบลยางหัก อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่ามัธยเทศจากมากไปน้อย ดังนี้ การจัดสรรทรัพยากร การประสานงาน การอำนวยความสะดวก การ

จัดลำดับความสำคัญของงาน การออกแบบวิธีการทำงาน การประเมินสภาพงาน 2. แนวทางการพัฒนากระบวนการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มตำบลยางหัก อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี คือ 1) ควรมีการประเมินผลงานจากผู้ที่ได้รับมอบหมายและการจัดกระบวนการเรียนการสอนรวมทั้งทำการนิเทศการศึกษาอย่างต่อเนื่อง 2) สำรวจความต้องการของครูในการเลือกวิธีการปฏิบัติเพื่อให้ตรงกับความต้องการและตรงเป้าหมายของการทำงานที่กำหนดไว้ในโครงการ 3) ควรจัดระบบงานที่มีความสำคัญอย่างเหมาะสมสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง 4) ควรประชุมคณะครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อสำรวจความต้องการและความจำเป็นการใช้ทรัพยากรในแต่ละโครงการและสรุปเป็นมติของโรงเรียน และควรมีการจัดสรรทรัพยากรให้แก่บุคลากรหรือโครงการตามความต้องการที่กำหนดไว้ อย่างเหมาะสม 5) ควรมีการประสานงานระหว่างผู้รับผิดชอบและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ให้เกิดความเข้าใจในการร่วมมือกันปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับเวลา และกิจกรรมที่ต้องการให้บรรลุวัตถุประสงค์ 6) ควรมีการปรึกษาหารือในการปฏิบัติงาน เพื่อสร้างแนวทางปฏิบัติตามทางเลือก แนวทางการแก้ปัญหา และพัฒนาการปฏิบัติงานร่วมกัน

2.1.2 ด้านการวางแผนการนิเทศการศึกษา โดยภาพรวมจัดอยู่ในระดับ มาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ หน่วยงานต้นสังกัดมีการส่งเสริมโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาด้วยการอบรม สัมมนา ภายใต้การศึกษา “เรียนดี มีความสุข” จึงส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้นำเอาความรู้ และการทำงานอย่างมีส่วนร่วม ที่ได้รับจากหน่วยงานต้นสังกัดมาใช้ในกิจการงานเป็นทีม มีการวางแผนการทำงานร่วมกัน และมีส่วนร่วมในสถานศึกษาเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ผู้นิเทศส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผู้รับการนิเทศสามารถวางแผนการสอน ปรับปรุงแผนการสอนเดิมให้มีคุณภาพ และสามารถนำไปใช้เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับ ศศิกานต์ พันธนิราช (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายปิ่นมาลา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 โดยผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายปิ่นมาลา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาโดยเรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ การวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน การสรุปผลการนิเทศภายในโรงเรียน การติดตามและประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน และการศึกษาความต้องการจำเป็นในการนิเทศภายในโรงเรียน 2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายปิ่นมาลา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนกลุ่มเครือข่าย ปิ่นมาลา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

มัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยรวมและรายด้าน พบว่า ด้านการศึกษาความ ต้องการจำเป็นในการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน และด้านการ ติดตามและประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนรายคู่อื่นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.1.3 ด้านการนำแผนการนิเทศการศึกษาไปใช้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ หน่วยงานต้นสังกัดควรมีการส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาดำเนินการ นิเทศการศึกษาตามแผนที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้ จัดให้มีการอบรมการพัฒนาการจัดการเรียน การสอน จัดให้ครูที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการนิเทศ มาให้คำแนะนำในการวางแผนและนำแผนไปใช้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินการนิเทศให้เกิดคุณภาพ โดยจัดให้มี โครงการปันความรู้ส่งเสริม ทักษะด้านการศึกษา ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษานำสิ่งที่ได้รับจากหน่วยงานต้นสังกัด มาใช้ในการ ดำเนินการภายในสถานศึกษา และเมื่อคณะครูและบุคลากรในสถานศึกษาได้รับการสนับสนุนอย่าง เต็มที่ จึงเกิดการพัฒนาทางวิชาชีพ ส่งเสริมให้มีการจัดการอบรมหรือสัมมนาจากหน่วยงานต่างๆ เมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดในกลุ่ม ได้แก่ ผู้นิเทศสังเกตการจัดการเรียน การสอนซึ่งเป็นการติดตามการนำแผนการสอนไปใช้เพื่อเก็บประเด็นการนิเทศติดตามตรวจสอบและ ประเมินผลการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับ Bullis (1980) อ้างถึงใน เก็จกนก เอื้อวงศ์ (2555, น.28) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การรับรู้บทบาทการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ด้านความรับผิดชอบและขอบข่ายของงานที่มีอันดับความต้องการสูง ได้แก่ งานเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอน งานแนะแนว งานบริหาร งานวิชาการและงานนิเทศภายใน โรงเรียน งานที่ผู้บริหารโรงเรียนให้เวลามากที่สุด คือ งานนิเทศภายในโรงเรียน งานเกี่ยวกับหลักสูตร การสอนและงานแนะแนว เทคนิคการนิเทศที่ได้ผล คือ การเยี่ยมชั้นเรียน การประชุมร่วมกับครู ส่วน วิธีที่ได้ผลน้อยที่สุด คือ วิธีการใช้เอกสาร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Glickman, Gordon and Ross-Gordon (2018) กล่าวว่า ผู้รับการนิเทศนำแผนการจัดการเรียนการสอน ที่ออกแบบหรือ ปรับปรุงกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ แล้วในขั้นการวางแผนไปใช้จัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนจริง สำหรับในส่วนของผู้นิเทศดำเนินกิจกรรมการนิเทศตามรูปแบบ วิธีการที่ผู้นิเทศและครูผู้รับการนิเทศ ตกลงกันไว้ ผู้นิเทศสังเกตการจัดการเรียนการสอนเป็นการติดตามการนำแผนการสอนไปใช้เพื่อเก็บ ประเด็นการนิเทศติดตามตรวจสอบและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนต่อไป อาจสรุปได้ว่าเป็น การนำแผนการนิเทศไปใช้

2.1.4 ด้านการประเมินผลการนิเทศการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะหน่วยงานต้นสังกัดมีการกำหนดวิสัยทัศน์ให้มีการตรวจเยี่ยม กำกับ การดำเนินงานของสถานศึกษาอยู่เสมอ โดยจัดให้มีโครงการการตรวจเยี่ยมสถานศึกษานำโดย ผู้อำนวยการเขตพื้นที่สถานศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ภาคเรียนละ 1 ครั้ง เช่น โครงการตรวจ

เยี่ยมนิเทศ ติดตามการจัดการเรียนการสอน การติดตามการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก-ขนาดกลาง โดยในการตรวจเยี่ยมจะเป็นการลงพื้นที่ในแต่ละสถานศึกษา เพื่อพูดคุยถึงสภาพปัญหา บริบทของแต่ละสถานศึกษาที่แตกต่างกัน พร้อมชี้แนะแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษา มอบนโยบาย เพื่อให้สถานศึกษามีเป้าหมาย และเกิดการพัฒนา ตลอดจนมีการกำกับ ติดตาม ผลการดำเนินการตามโครงการของแต่ละสถานศึกษา ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดมีการขับเคลื่อนการดำเนินงานภายในสถานศึกษา กำกับติดตาม และประเมินผลการดำเนินการของครู นำผลที่ได้จากการปฏิบัติงานมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาสถานศึกษาให้ดีขึ้น เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดในกลุ่ม ได้แก่ ผู้นิเทศและครูผู้รับการนิเทศร่วมกันสะท้อนผลการใช้แผนการจัดการเรียนการสอนเพื่อนำข้อมูลไปปรับปรุงพัฒนาแผนการนิเทศการเรียนการสอนตามวงจรการนิเทศในวงรอบต่อไป สอดคล้องกับ ศศิกานต์ พันธุ์โนราช (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายปิ่นมาลา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายปิ่นมาลา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา โดยเรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ การวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน การสรุปผลการนิเทศภายในโรงเรียน การติดตามและประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน และการศึกษาความต้องการจำเป็นในการนิเทศภายในโรงเรียน 2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายปิ่นมาลา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ทางสถิติ 3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายปิ่นมาลา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน พบว่า ด้านการศึกษาความต้องการจำเป็นในการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน และด้านการติดตามและประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนรายคู่อื่นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

สภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 เมื่อจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า การดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

กรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวม สถานศึกษาขนาดกลางกับสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ และ สถานศึกษาขนาดใหญ่มากกับสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ มีความแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาขนาดใหญ่และสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ มีสภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษา ที่มีการจัดการวางแผนการนิเทศ การนำแผนการนิเทศไปใช้ ที่มีการดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอน มีการวางแผนการดำเนินงานอย่างชัดเจนระหว่างผู้นิเทศและผู้บริหารนิเทศ ส่งผลให้การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนหรือการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ แตกต่างจากสถานศึกษาขนาดกลาง อีกทั้งสถานศึกษาแต่ละแห่งมีการกำหนดปัญหาหรือความต้องการในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนที่แตกต่างกัน การลำดับข้อมูลความสำคัญที่นำมาพิจารณากำหนดความต้องการจำเป็นแตกต่างกันอาจเนื่องมาจากบริบทของสถานศึกษาขนาดกลางกับบริบทของสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษมีความแตกต่างกันมาก สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษมีการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาตามแผนที่ได้วางไว้ มีการติดตามการนำแผนการสอนไปใช้ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลมาใช้ในการประเมินผลหลังการจัดการเรียนการสอน สูงกว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่ ตลอดจนมีการติดตามประเมินผล และนำผลมาปรับปรุงพัฒนาในครั้งต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุณีย์รัตน์ วีระสุนทร (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการนิเทศภายในตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 พบว่า สภาพการนิเทศภายในตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดใหญ่ และสถานศึกษา ขนาดกลางกับสถานศึกษาขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.050 ส่วนสถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดกลาง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลของการวิจัยไปใช้ มีดังนี้

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ดังนี้

3.1.1 ด้านการหาความต้องการจำเป็น ในการนิเทศ ข้อที่มีค่าคะแนนต่ำ ได้แก่ ผู้นิเทศร่วมกำหนดปัญหาหรือความต้องการในการปรับปรุงการเรียนการสอนกับครูผู้รับการนิเทศ ดังนั้น

1) หน่วยงานต้นสังกัดควรมีการมอบนโยบายใหม่ๆ เพื่อให้ผู้บริหารได้ให้ความสำคัญในการกำหนดปัญหาและความต้องการของครูด้านการนิเทศ เพื่อร่วมแก้ไขปัญหา และหาแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน

2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ครูได้มีพูดคุยถึงสภาพปัญหา และความต้องการของครู รับฟัง และร่วมกันแก้ไขปัญหาย่างตรงจุด ชี้แนะวิธีการ สนับสนุนให้ครูนำแนวทางการแก้ไขปัญหาไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน อาจจัดให้มีการแลกเปลี่ยน แนวทางการแก้ไขปัญหาระหว่างโรงเรียนในโรงเรียนที่มีขนาดใกล้เคียงกัน หรือมีบริบทคล้ายกัน

3.1.2 ด้านการวางแผนการนิเทศ ข้อที่มีค่าคะแนนต่ำ ได้แก่ ผู้นิเทศให้คำปรึกษา แนะนำ และให้ความช่วยเหลือในการออกแบบกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน หรือ ทบทวนปรับปรุงแผนการจัดการเรียนการสอนแก่ผู้รับการนิเทศอย่างเหมาะสม ดังนั้น

1) หน่วยงานต้นสังกัดควรส่งเสริมให้ สถานศึกษามีการวางแผนการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา และสนับสนุนให้เกิดการทำงานร่วมกัน ร่วมกันวางแผนการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

2) ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการวางแผนในการดำเนินการนิเทศการศึกษา สร้างแนวทางการทำงานที่ถูกต้องและเหมาะสมกับบริบทสถานศึกษา ส่งเสริมให้บุคลากรเกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดการทำงานร่วมกันเพื่อวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อวางแผนการนิเทศอย่างเหมาะสม

3.1.3 ด้านการนำแผนการนิเทศไปใช้ ข้อที่มีค่าคะแนนต่ำ ได้แก่ ผู้นิเทศดำเนินการกิจกรรมการนิเทศตามรูปแบบ และวิธีการที่ผู้นิเทศและครูผู้รับการนิเทศตกลงกันไว้ ดังนั้น

1) หน่วยงานต้นสังกัดควรมีการส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาดำเนินการนิเทศการศึกษาตามแผนที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้ โดยการจัดให้มีศึกษานิเทศก์คอยให้คำปรึกษาในการดำเนินการในแต่ละสถานศึกษา

2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ครูผู้นิเทศและครูผู้รับการนิเทศ ได้มีการนำแผนไปใช้ตามที่ได้กำหนดไว้ เพื่อให้ครูเกิดการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน จัดให้ครูที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการนิเทศ มาให้คำแนะนำในการวางแผนและนำแผนไปใช้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินการนิเทศอย่างมีคุณภาพ

3.1.4 ด้านการประเมินผลการนิเทศ ข้อที่มีค่าคะแนนต่ำ ได้แก่ ผู้นิเทศและครูผู้รับการนิเทศร่วมกันสะท้อนกระบวนการนิเทศผ่านการประชุมหลังการสังเกตการสอน ดังนั้น

1) หน่วยงานต้นสังกัดกำหนดนโยบายในการกำกับติดตามการดำเนินการการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา หรือจัดให้มีการกำกับ ติดตามดูแลระหว่างสถานศึกษาขนาดใหญ่ จับคู่กับสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยการกำหนดเป็นเกณฑ์การปฏิบัติงาน พร้อมเปิดโอกาสให้มีเวทีใน

การแลกเปลี่ยนผลที่ได้จากการดำเนินการ และนำผลมาร่วมกันปรับปรุงการดำเนินงานการนิเทศในสถานศึกษา

2) ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีภาวะผู้นำในขับเคลื่อนสถานศึกษา กำหนดแนวทางการทำงาน ติดตามผลของการประเมิน และนำข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนาต่อยอดให้เกิดผลดีต่อสถานศึกษา กำกับ ติดตาม ผลการจัดการเรียนการสอนของครู ผ่านรายงานการจัดการเรียนการสอนของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ และนำข้อมูลที่ได้เข้าที่ประชุมฝ่ายบริหารเพื่อหาแนวทางการแก้ไข นำไปสู่การปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล

3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการวิจัยปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

3.2.2 ควรมีการวิจัยบทบาทที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์

สุโขทัยวารสารราชภัฏวชิรเวศน์

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. โรงพิมพ์
ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.
2545, ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 116, ตอนที่ 74 ก, 18.
- กาญจน์ เรืองมนตรี และ ธรินธร นามวรรณ. (2554). *การบริหารวิชาการและนวัตกรรมการจัดการ
เรียนรู้*. ภาควิชาบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เก็จกนก เอื้อวงศ์. (2562). ผู้นำกับการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา. ใน *ประมวลสาระชุดวิชา
การพัฒนาทักษะและประสบการณ์วิชาชีพสำหรับผู้นำทางการศึกษา*. (หน่วยที่ 11, น.1-
55). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- _____. (2563). การนิเทศการศึกษา. ใน *ประมวลสาระชุดวิชา การบริหารวิชาการและ
ทรัพยากรการศึกษา*. (หน่วยที่ 4, น.1-68). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- คณาพร คมสัน. (2564). การนิเทศการเรียนการสอน. ใน *ประมวลสาระชุดวิชา การพัฒนาระบบการ
จัดการเรียนรู้*. (หน่วยที่ 12, น.1-96). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- คุณากร บุญสาลี. (2557). *การพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบพัฒนาการ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนโรงเรียนพรานวิบูลวิทยา*. เอกสารอัดสำเนา.
- จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2555). *การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา*. วีพริ้นท์ (1991).
- ชาญชัย อาจินสมาจาร. (ม.ป.ป.). *การนิเทศการศึกษา Educational supervision*. สถาบันก้าวหน้า
ทางวิชาการ.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2559). *การบริหารงานวิชาการและการนิเทศภายในสถานศึกษา*.
(พิมพ์ครั้งที่ 2). โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ*. ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- _____. (2554). *การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). โรงพิมพ์นำ
ศิลป์.
- ภัทร พงษ์เจริญไทย. (2559). *การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร*.
[วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยบูรพา.

- มัญญ อรุณไพโรจน์. (2553). *การนิเทศการสอนในระดับประถมศึกษา*.
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ศศิกานต์ พันธุ์โนราช. (2561). *สภาพการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายปิ่นมาลา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สงัด อุทรานันท์. (2530). *การนิเทศการศึกษาลัทธิการ ทฤษฎีและปฏิบัติ (ฉบับปรับปรุงเพิ่มเติม)*. (พิมพ์ครั้งที่2). โรงพิมพ์มิตรสยาม.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *การนิเทศการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา* อย่างเป็นระบบ. โรงพิมพ์คุรุสภา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2541). *การนิเทศการศึกษา*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542*. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1. (2562). *แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 (พ.ศ.2563 – 2565)*.
<https://www.sesao1.go.th/>
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ. (2563). *สรุปสาระสำคัญ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ.2560-2564*.
<https://www.nesdc.go.th/download/plan12/.pdf>.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 – 2579*.
โรงพิมพ์พริกหวานกราฟฟิค.
- สิรินภา จงท่ามา. (2560). *บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ของโรงเรียนเอกชนในกำกับของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์].
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย.
- สุณิรัตน์ วีระสุนทร. (2553). *สภาพการนิเทศภายในตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา*.
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิต. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์].
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สุทธนู ศรีไสย์. (2549). *หลักการนิเทศการศึกษา*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

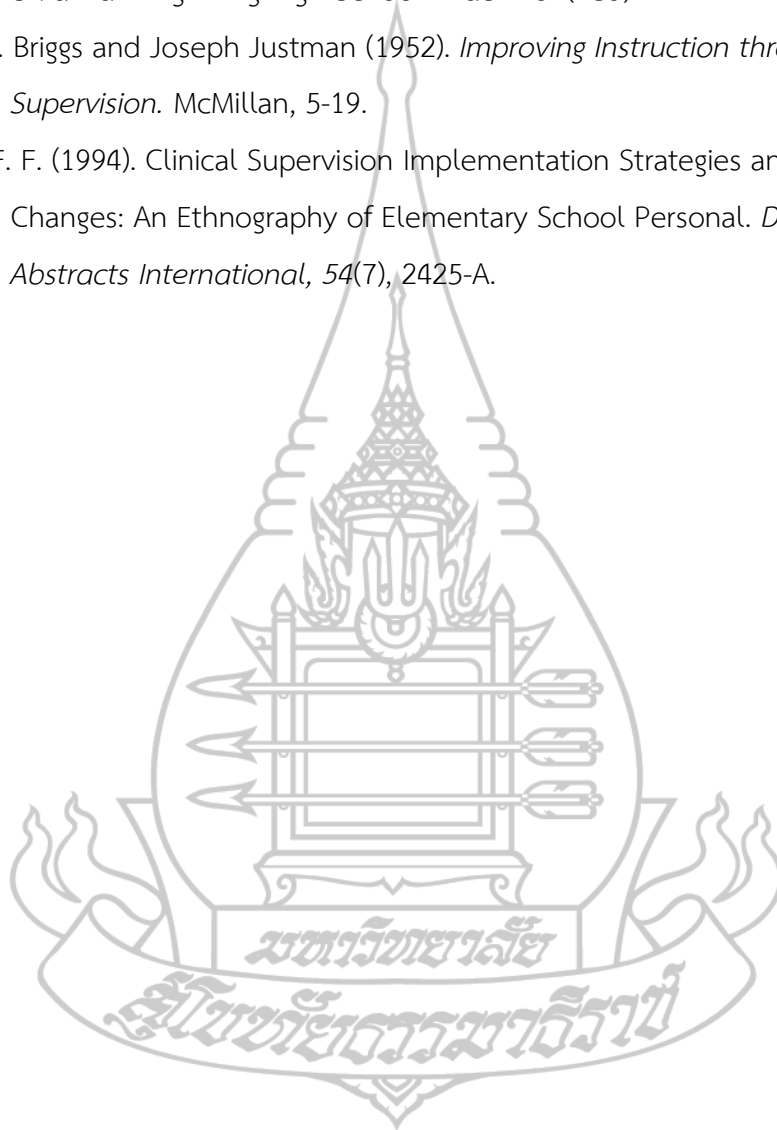
- สุภมาส อังศ์โชติ และชูชาติ พ่วงสมจิตร. (2565). การวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล ใน *ประมวลสาระ
ชุดวิชาการวิจัยและการบริหารการศึกษา*. (หน่วยที่ 12, น.1-109). นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). *ปีทองแห่งการนิเทศ
ภายในห้องเรียนเป็นฐานเพื่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน*. ม.ป.ท.
_____. (2562). *แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของ
ผู้เรียน*. ม.ป.ท.
- อนงค์ จันทร์หอม. (2562). *กระบวนการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มตำบลยางหัก อำเภอบาง
ท้อ จังหวัดราชบุรี*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์].
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อภิสร่า กังสังข์. (2561). *บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาใน
อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี*. [สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้
ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อวิสตา อารอบ. (2556). *สภาพการนิเทศงานวิชาการในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้นิเทศและ
ผู้รับการนิเทศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา*. [วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- อัญชลี ธรรมะวิสิฎกุล, อ่างถึงใน วนิดา ฉัตรวิราคม. (2554). *การนิเทศและการแก้ปัญหาการเรียนการ
สอนวิทยาศาสตร์*. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- Cogan, M. L. (1973). *Clinical supervision*. Boston: Houghton Mifflin.
- Dew, D. R. (1994). Teacher's perception of the role of cortney knowledge in the
supervisory process. *Dissertation Abstracts International*, 54(8), 2814-A.
- Glickman, C. D., Gordon, S. P. & Ross - Gordon, J. M. (2004). *Supervision and
instructional leadership : A developmental approach*. (6th ed.). Allyn and
Bacon.
- Glickman, C. D. (2007). *Supervision of instruction: A developmental approach*. (7th
ed.). Allyn and Bacon.
- Harris, B. M. (1985). *Supervision behavior in education*. (3rd ed.). Englewood Cliffs
Hoy, W. K., & Forsyth, P. B. (1986). *Effective supervision: Theory into practice*.
New York: Random House.
- Jerun, T.L. (1990). *Role of supervision*. Pergameon Press.

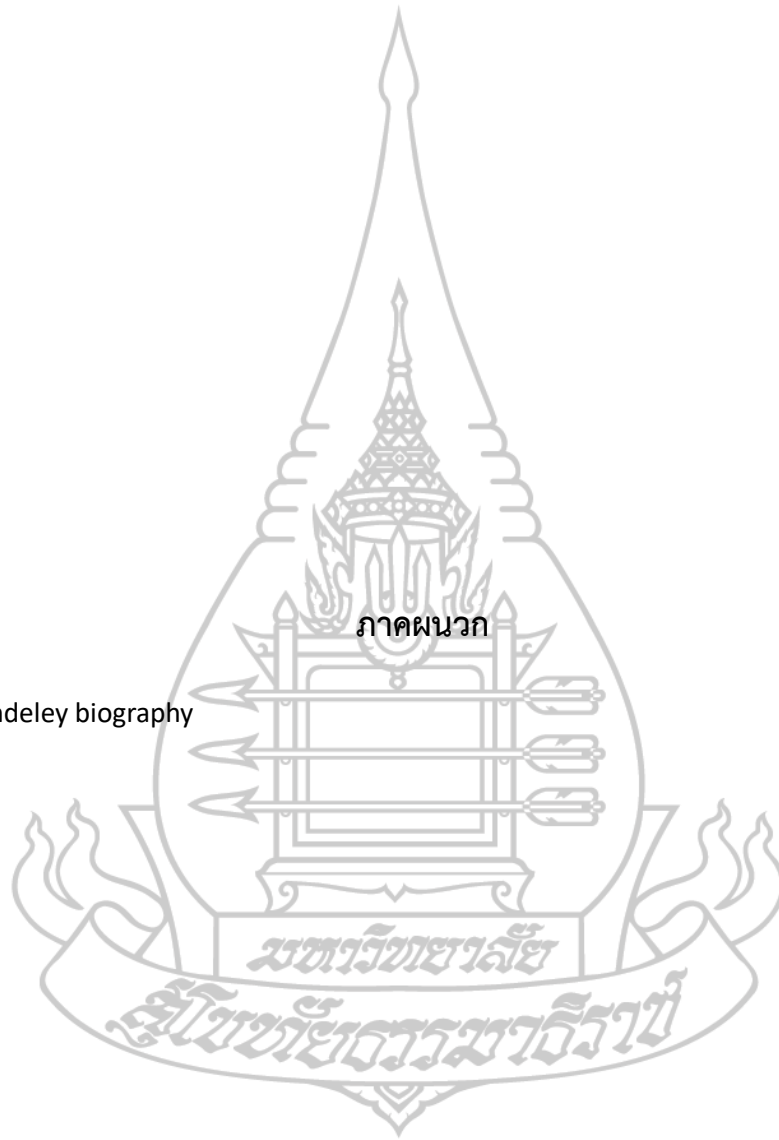
Krejcie, R.V., & D.W. Morgan. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3): 607–610.

Kutsyruba, B. (2003). *Instructional Supervision Perceptions of Canadian and Ukrainian Beginning High-School Teachers*. (2ed).

Thomas H. Briggs and Joseph Justman (1952). *Improving Instruction through Supervision*. McMillan, 5-19.

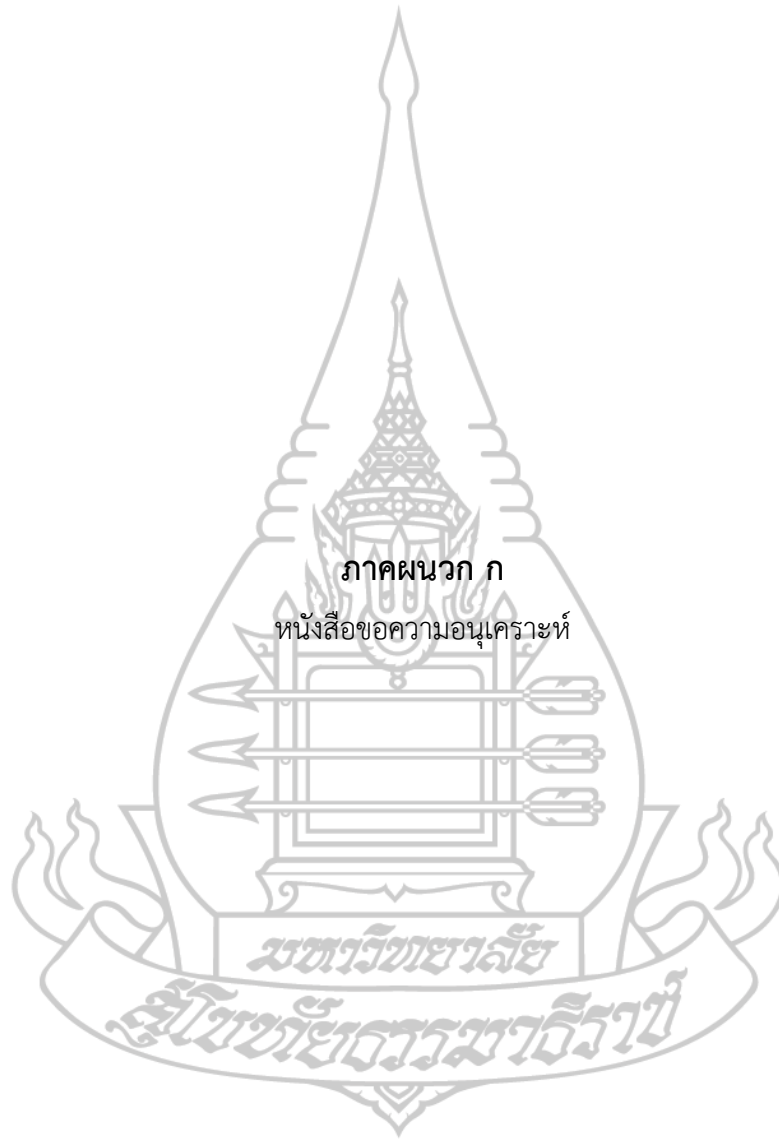
Williams, F. F. (1994). Clinical Supervision Implementation Strategies and Behavioral Changes: An Ethnography of Elementary School Personal. *Dissertation Abstracts International*, 54(7), 2425-A.

ภาคผนวก

This is Mendeley biography

ภาคผนวก ก
หนังสือขอความอนุเคราะห์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สกลนคร

ที่ อว.0602.16 (บ) / 141

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมศาสตร์
ตำบลบางซุด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

๒ เมษายน 2567

เรื่อง ขอยื่นเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิษระ จตุพร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบทรวงสอบคุณภาพเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระ

จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวชนิกันต์ บัวศรี นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง สภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วิวัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 085-167-3360

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ฝ่ายบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ โทร. 8506

ที่ อว 0602.16 (บ) 141 วันที่ 2 เมษายน 2567

เรื่อง ขอร้องเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรีมปรีชญ์ คณินพศุคย์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระ

จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวชนิกานต์ บัวศรี นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง สภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ จะขอบคุณยิ่ง

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ที่ อว.0602.16 (บ) / 141

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

๒ เมษายน 2567

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นางสาวกุลปรีชา โทศาลเรืองรุ่ง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระ

จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวชนิกานต์ บัวศรี นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง สภาพ การดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและ ได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำ นั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความ อนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็น เพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียน ด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ที่ อว.0602.16 (บ) / 147

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

4 เมษายน 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือ

เรียน นายอนันต์ศักดิ์ ภูพลรัตน์ (ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2)

ด้วยนางสาวชนิกานต์ บัวศรี นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง สภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าอิสระ โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 30 คน ทั้งนี้ จะมีให้เป็นการรบกวนเวลาเรียนตามปกติของนักเรียน และผลการศึกษาค้นคว้าอิสระที่ได้จะเป็นประโยชน์แก่งานวิชาการสืบไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาได้ทดลองเครื่องมือตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วิฒนกุลเจริญ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ที่ อว.0602.16 (บ) / 150

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

๕ เมษายน 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน ดร.นิยม ไผ่โสภาก (ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1)

ด้วยนางสาวชนิกานต์ บัวศรี นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง สภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษา ค้นคว้าอิสระ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์
สุโขทัย

**แบบสอบถามเพื่อการวิจัยเกี่ยวกับสภาพการดำเนินการนิเทศศึกษาของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1**

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาปริญญาโท ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช โดยผู้วิจัยได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 และ 2) เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ซึ่งแบบสอบถามฉบับนี้แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ผู้วิจัยขอความกรุณาให้ท่านพิจารณาตอบตามความคิดเห็นของท่านให้มากที่สุด โดยข้อมูลและคำตอบทั้งหมดจะได้รับการปกปิดเป็นความลับและจะนำผลไปใช้สำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เท่านั้น ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านเป็นอย่างดี และขอความกรุณาท่านตอบแบบสอบถามและส่งคืนภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นางสาวชนิกานต์ บัวศรี

นักศึกษาระดับปริญญาโท แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

โทรศัพท์ 085-167-3360 E-mail : name.cb22@gmail.com

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

1. เพศ

หญิง

ชาย

2. อายุ

ไม่เกิน 30 ปี

31 - 40 ปี

41 - 50 ปี

51 - 60 ปี

3. ระดับการศึกษา

ปริญญาตรี

ปริญญาโท

ปริญญาเอก

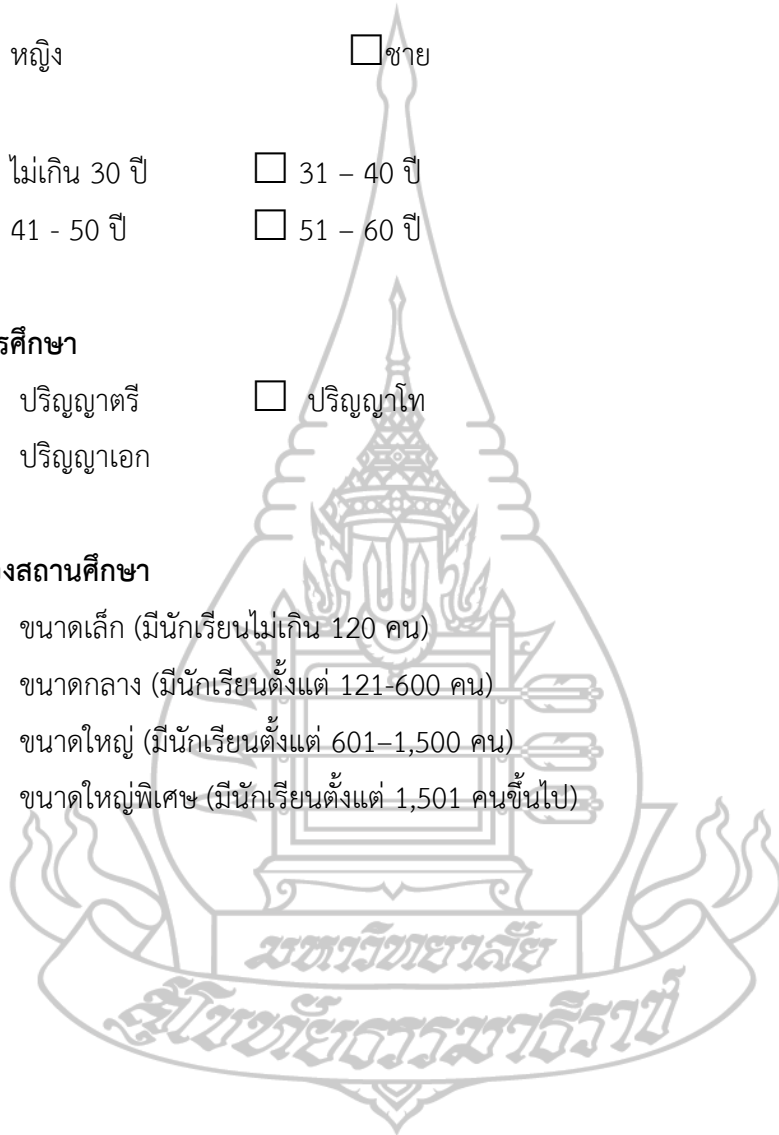
4. ขนาดของสถานศึกษา

ขนาดเล็ก (มีนักเรียนไม่เกิน 120 คน)

ขนาดกลาง (มีนักเรียนตั้งแต่ 121-600 คน)

ขนาดใหญ่ (มีนักเรียนตั้งแต่ 601-1,500 คน)

ขนาดใหญ่พิเศษ (มีนักเรียนตั้งแต่ 1,501 คนขึ้นไป)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตารางที่สอดคล้องกับสภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษาของท่าน เพียงข้อละ 1 ระดับเท่านั้น โดยกำหนดระดับดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง สถานศึกษามีการดำเนินการนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ระดับ 2 หมายถึง สถานศึกษามีการดำเนินการนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 3 หมายถึง สถานศึกษามีการดำเนินการนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 4 หมายถึง สถานศึกษามีการดำเนินการนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับมาก

ระดับ 5 หมายถึง สถานศึกษามีการดำเนินการนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อ	คำถาม	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
1.	ด้านการหาความต้องการจำเป็น					
1.1	ผู้นิเทศร่วมกำหนดปัญหาหรือความต้องการในการปรับปรุงการเรียนการสอนกับครูผู้รับการนิเทศ					
1.2	ผู้นิเทศและครูผู้รับการนิเทศร่วมกันกำหนดขอบเขตของประเด็นที่สนใจซึ่งจะเป็นตัวกำหนดวัตถุประสงค์ในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน โดยพิจารณาจากผลการสอนของครู แผนการสอน ชิ้นงานของนักเรียน					
1.3	ผู้นิเทศมีการพิจารณาจากผลการสอนของครู แผนการสอน ชิ้นงานของนักเรียน สอบถามแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง และทำแบบสอบถาม สํารวจและลำดับความสำคัญของผลการพิจารณาที่นำมากำหนดความต้องการจำเป็น					
1.4	ผู้นิเทศเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และเทคนิควิธีการนิเทศเพื่อช่วยให้ผู้รับการนิเทศสามารถวางแผนการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ สามารถจัดการเรียนรู้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์					
2.	ด้านการวางแผน					
2.1	ผู้นิเทศส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผู้รับการนิเทศสามารถวางแผนการสอน ปรับปรุงแผนการสอนเดิมให้มีคุณภาพ และสามารถนำไปใช้เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์					

ข้อ	คำถาม	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
2.2	ผู้นิเทศให้คำปรึกษา แนะนำ และให้ความช่วยเหลือในการ ออกแบบกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน หรือทบทวน ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนการสอนแก่ผู้รับการนิเทศอย่าง เหมาะสม					
2.3	ผู้นิเทศมีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาสาระของวิชาวิธีการสอน วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สื่อการเรียนการสอน และ การวัด และประเมินผล					
2.4	ผู้นิเทศมีความเข้าใจในภูมิหลังประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถของครูผู้รับการนิเทศและบริบทของสถานศึกษา เพื่อที่จะวางแผนการนิเทศ					
3.	ด้านการนำแผนไปใช้					
3.1	ครูผู้รับการนิเทศนำแผนการจัดการเรียนการสอนที่ออกแบบ หรือปรับปรุงกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนในชั้นการ วางแผนไปใช้จัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนจริง					
3.2	ผู้นิเทศดำเนินกิจกรรมการนิเทศตามรูปแบบ และวิธีการที่ผู้ นิเทศและครูผู้รับการนิเทศตกลงกันได้					
3.3	ผู้นิเทศสังเกตการจัดการเรียนการสอนซึ่งเป็นการติดตามการนำ แผนการสอนไปใช้เพื่อเก็บประเด็นการนิเทศติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการเรียนการสอน					
4.	ด้านการประเมินผล					
4.1	ผู้นิเทศและครูผู้รับการนิเทศร่วมกันสะท้อนกระบวนการนิเทศ ผ่านการประชุมหลังการสังเกตการสอน					
4.2	ผู้นิเทศและครูผู้รับการนิเทศร่วมกันสะท้อนผลการใช้แผนการ จัดการเรียนการสอนเพื่อนำข้อมูลไปปรับปรุงพัฒนาแผนการ นิเทศการเรียนการสอนตามวงจรการนิเทศในวงรอบต่อไป					

ขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

ภาคผนวก ค

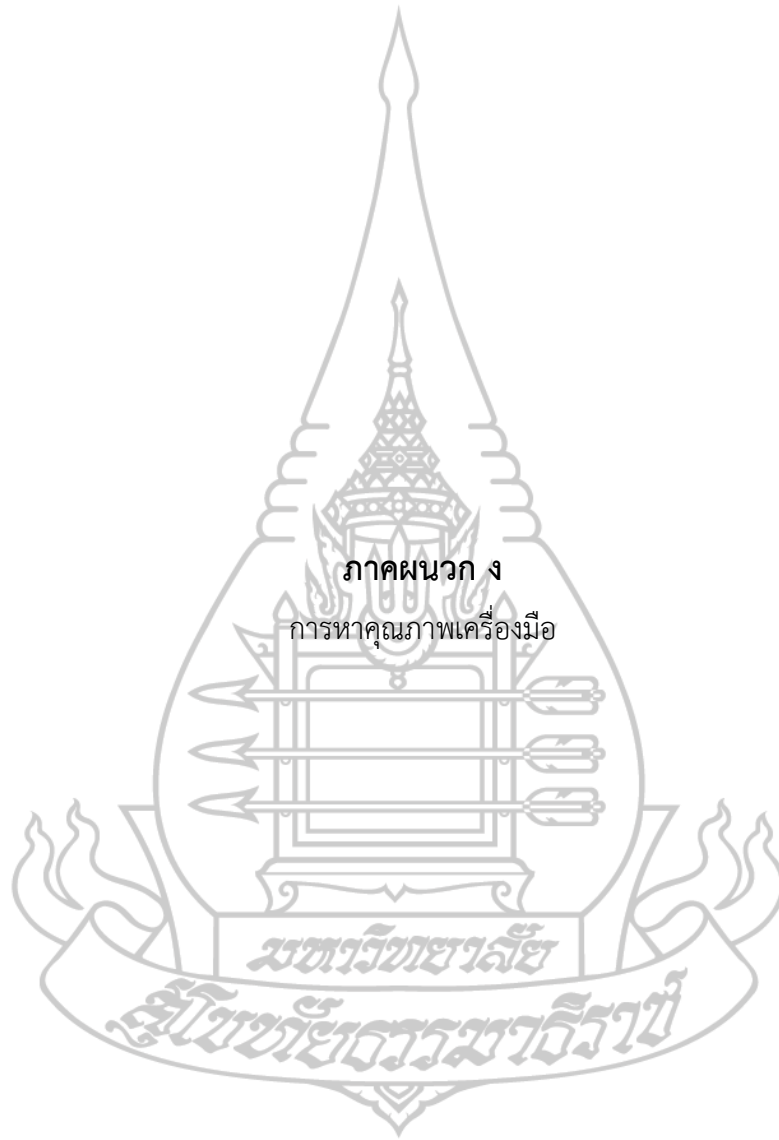
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

มหาวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือ

- ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1 :** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัชระ จตุพร (อาจารย์มหาวิทยาลัย)
 สถานที่ทำงาน : วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา
 วุฒิการศึกษา : ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (บริหารการศึกษา)
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ : การบริหารการศึกษา การประกันคุณภาพ
 การศึกษา การบริหารจัดการโรงเรียน
 ทางเลือก การจัดทำแผนยุทธศาสตร์
 สถานศึกษา องค์การทางการศึกษา
 ภาวะผู้นำทางการบริหารการศึกษา
- ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 :** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรีมปรัชญ์ คณินพศุตย์ (อาจารย์มหาวิทยาลัย)
 สถานที่ทำงาน : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
 วุฒิการศึกษา : ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (การวัดและประเมินผลการศึกษา)
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ : การวัดและประเมินผลการศึกษา การวิจัย
 การศึกษา สถิติและคณิตศาสตร์
- ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3 :** นางสาวกุลปรียา ไพศาลเรืองรุ่ง (รองผู้อำนวยการสถานศึกษา)
 สถานที่ทำงาน : โรงเรียนวัดราชบพิตร
 วุฒิการศึกษา : ครุศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา)
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ : การบริหารสถานศึกษา การวิจัยทางการ
 บริหารสถานศึกษา

ภาคผนวก ง

การหาคุณภาพเครื่องมือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์

สุโขทัยวิทยาเขตราชภัฏวชิรเวศน์

การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม

สภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา

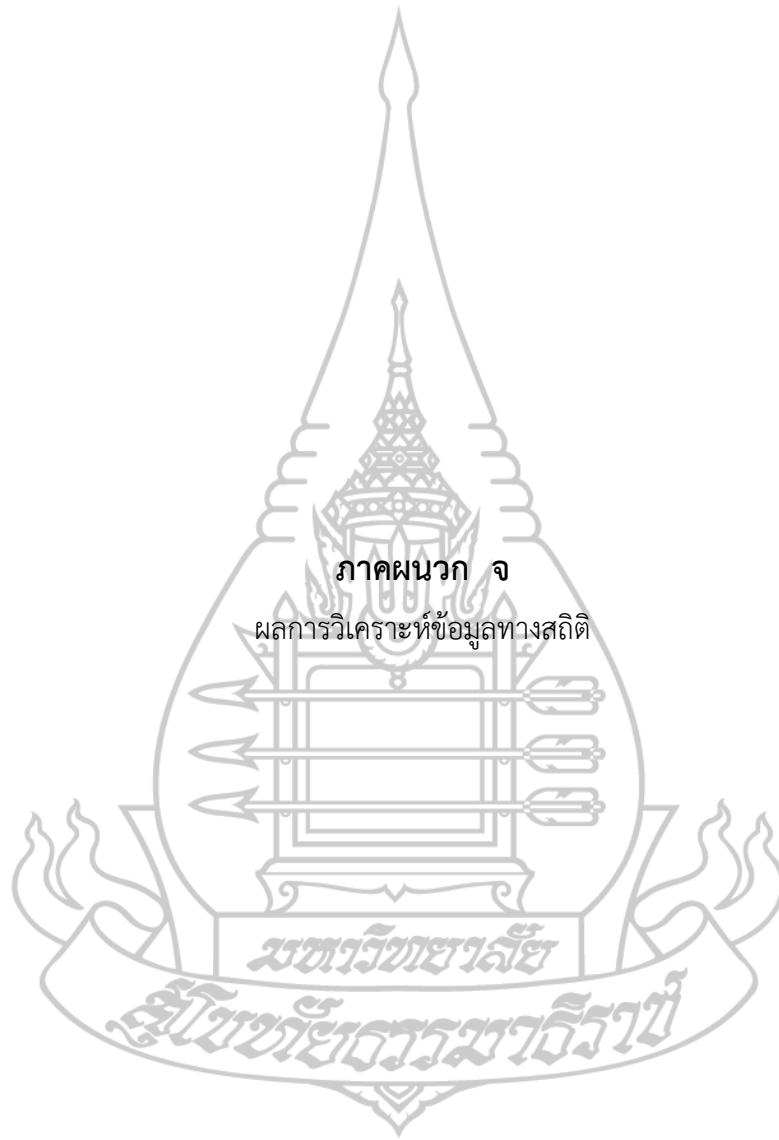
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต1

โดยการหาค่า IOC (Index of Item – Objective Congruence)

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม (\bar{x})	ค่า IOC	สรุปผล	ข้อเสนอแนะ
		คนที่	คนที่	คนที่				
		1	2	3				
1. การหาความต้องการจำเป็น								
1.1	ผู้นิเทศร่วมกำหนดปัญหาหรือความต้องการในการปรับปรุงการเรียนการสอนกับครูผู้รับการนิเทศ	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
1.2	ผู้นิเทศและครูผู้รับการนิเทศร่วมกันกำหนดขอบเขตของประเด็นที่สนใจซึ่งจะเป็นตัวกำหนดวัตถุประสงค์ในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน โดยพิจารณาจากผลการสอนของครู แผนการสอน ชิ้นงานของนักเรียน	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
1.3	ผู้นิเทศมีการพิจารณาจากผลการสอนของครู แผนการสอน ชิ้นงานของนักเรียน สอบถามแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง และทำแบบสอบถาม สํารวจและลำดับความสำคัญของผลการพิจารณาที่นำมากำหนดความต้องการจำเป็น	0	1	1	1	0.67	ใช้ได้	
1.4	ผู้นิเทศเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และเทคนิควิธีการนิเทศเพื่อช่วยให้ผู้รับการนิเทศสามารถวางแผนการเรียนการสอนให้มีคุณภาพสามารถจัดการเรียนรู้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์	1	1	1	3	1	ใช้ได้	

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม (\bar{x})	ค่า IOC	สรุปผล	ข้อเสนอแนะ
		คนที่	คนที่	คนที่				
		1	2	3				
2. การวางแผน								
2.1	ผู้นิเทศส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผู้รับ การนิเทศสามารถวางแผนการสอน ปรับปรุงแผนการสอนเดิมให้มีคุณภาพ และสามารถนำไปใช้เพื่อให้บรรลุตาม วัตถุประสงค์	0	1	1	2	0.67	ใช้ได้	
2.2	ผู้นิเทศให้คำปรึกษา แนะนำ และให้ ความช่วยเหลือในการออกแบบ กิจกรรมการจัดการเรียนการสอน หรือ ทบทวนปรับปรุงแผนการจัดการเรียน การสอนแก่ผู้รับการนิเทศอย่าง เหมาะสม	1	0	1	2	0.67	ใช้ได้	
2.3	ผู้นิเทศมีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหา สาระของวิชาวิธีการสอน วิธีการจัด กิจกรรมการเรียนรู้สื่อการเรียนการสอน และ การวัดและประเมินผล	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
2.4	ผู้นิเทศมีความเข้าใจในภูมิหลัง ประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถ ของครูผู้รับการนิเทศและบริบทของ สถานศึกษาเพื่อที่จะวางแผนการนิเทศ	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
3. การนำไปใช้								
3.1	ครูผู้รับการนิเทศนำแผนการจัดการ เรียนการสอนที่ออกแบบหรือปรับปรุง กิจกรรมการจัดการเรียนการสอนในชั้น การวางแผนไปใช้จัดการเรียนการสอน ในชั้นเรียนจริง	0	1	1	2	0.67	ใช้ได้	

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม (\bar{x})	ค่า IOC	สรุปผล	ข้อเสนอแนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3				
		1	2	3				
3.2	ผู้นิเทศดำเนินกิจกรรมการนิเทศตาม รูปแบบ และวิธีการที่ผู้นิเทศและครู ผู้รับการนิเทศตกลงกันได้	0	1	1	2	0.67	ใช้ได้	
3.3	ผู้นิเทศสังเกตการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นการติดตามการนำแผนการสอน ไปใช้เพื่อเก็บประเด็นการนิเทศติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการจัดการ เรียนการสอน	0	1	1	2	0.67	ใช้ได้	
4. การประเมินผล								
4.1	ผู้นิเทศและครูผู้รับการนิเทศร่วมกัน สะท้อนกระบวนการนิเทศผ่านการ ประชุมหลังการสังเกตการสอน	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
4.2	ผู้นิเทศและครูผู้รับการนิเทศร่วมกัน สะท้อนผลการใช้แผนการจัดการเรียน การสอนเพื่อนำข้อมูลไปปรับปรุงพัฒนา แผนการนิเทศการเรียนการสอนตาม วงจรการนิเทศในวงรอบต่อไป	1	1	1	3	1	ใช้ได้	

ภาคผนวก จ
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

มหาวิทยาลัย

สุโขทัยธรรมมาธิราช

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.981	20

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Requirement1	286	2.00	5.00	3.2413	.74068
Requirement2	286	2.00	5.00	3.3776	.61905
Requirement3	286	1.00	5.00	3.6329	.76880
Requirement4	286	1.00	5.00	3.8566	.87684
Plan1	286	1.00	5.00	4.1119	.77781
Plan2	286	1.00	5.00	3.7727	.85476
Plan3	286	1.00	5.00	3.8007	.84114
Plan4	286	1.00	5.00	3.8392	.84314
Apply1	286	1.00	5.00	3.7378	.93533
Apply2	286	1.00	5.00	3.5385	.78824
Apply3	286	1.00	5.00	3.8217	.89816
Evaluate1	286	1.00	5.00	4.1364	.86183
Evaluate2	286	1.00	5.00	4.1748	.86096
Valid N (listwise)	286				

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
total	286	2.85	4.31	3.7725	.23427
total_req	286	2.25	4.50	3.5271	.41136
total_plan	286	2.75	5.00	3.8811	.38140
total_apply	286	2.33	5.00	3.6993	.53028
total_eva	286	2.50	5.00	4.1556	.59183
Valid N (listwise)	286				

Descriptives

		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean		Minimum	Maximum
						Lower Bound	Upper Bound		
MIX_Requirement	Small	14	3.0536	.14473	.03868	2.9700	3.1371	2.75	3.25
	Medium	52	3.5529	.26815	.03719	3.4782	3.6275	3.00	4.00
	Large	99	3.5833	.48969	.04922	3.4857	3.6810	2.75	4.50
	Extra Large	121	3.5248	.37970	.03452	3.4564	3.5931	2.25	4.25
	Total	286	3.5271	.41136	.02432	3.4792	3.5750	2.25	4.50
MIX_Plan	Small	14	4.2500	.19612	.05241	4.1368	4.3632	3.75	4.50
	Medium	52	3.8173	.40859	.05666	3.7036	3.9311	3.00	4.50
	Large	99	3.9722	.30491	.03064	3.9114	4.0330	3.25	5.00
	Extra Large	121	3.7913	.40227	.03657	3.7189	3.8637	2.75	4.50
	Total	286	3.8811	.38140	.02255	3.8367	3.9255	2.75	5.00
MIX_Apply	Small	14	3.6921	.30522	.08157	3.5159	3.8684	3.00	4.33
	Medium	52	4.1537	.49184	.06821	4.0167	4.2906	2.33	5.00
	Large	99	3.5727	.33119	.03329	3.5067	3.6388	2.33	4.33
	Extra Large	121	3.6090	.59609	.05419	3.5017	3.7163	2.33	4.67
	Total	286	3.6995	.53062	.03138	3.6378	3.7613	2.33	5.00
MIX_Evaluate	Small	14	3.9286	.70321	.18794	3.5225	4.3346	2.50	5.00
	Medium	52	4.1058	.46796	.06489	3.9755	4.2360	3.50	5.00
	Large	99	4.3131	.56508	.05679	4.2004	4.4258	2.50	5.00
	Extra Large	121	4.0744	.62470	.05679	3.9619	4.1868	2.50	5.00
	Total	286	4.1556	.59183	.03500	4.0867	4.2245	2.50	5.00

Descriptives

Total

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean		Minimum	Maximum
					Lower Bound	Upper Bound		
small	14	3.7033	.17030	.04551	3.6050	3.8016	3.31	4.00
medium	52	3.8580	.22095	.03064	3.7965	3.9195	3.08	4.31
large	99	3.8127	.19998	.02010	3.7729	3.8526	3.31	4.23
extra large	121	3.7107	.25474	.02316	3.6649	3.7566	2.85	4.31
Total	286	3.7725	.23427	.01385	3.7452	3.7997	2.85	4.31

ANOVA

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
MIX_Requirement	Between Groups	3.487	3	1.162	7.327	<.001
	Within Groups	44.740	282	.159		
	Total	48.227	285			
MIX_Plan	Between Groups	3.914	3	1.305	9.800	<.001
	Within Groups	37.544	282	.133		
	Total	41.458	285			
MIX_Apply	Between Groups	13.308	3	4.436	18.689	<.001
	Within Groups	66.936	282	.237		
	Total	80.244	285			
MIX_Evaluate	Between Groups	4.106	3	1.369	4.032	.008
	Within Groups	95.720	282	.339		
	Total	99.826	285			

ANOVA

total

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	1.069	3	.356	6.895	.000
Within Groups	14.573	282	.052		
Total	15.642	285			

Test of Homogeneity of Variances

total

Levene Statistic	df1	df2	Sig.
2.116	3	282	.098

Multiple Comparisons

Dependent Variable: Total

	(I) Size	(J) Size	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	95% Confidence Interval	
						Lower Bound	Upper Bound
Scheffe	small	medium	-.15469	.06845	.167	-.3472	.0378
		large	-.10945	.06491	.418	-.2920	.0731
		extra large	-.00745	.06417	1.000	-.1879	.1730
	medium	small	.15469	.06845	.167	-.0378	.3472
		large	.04525	.03893	.717	-.0643	.1547
		extra large	.14724*	.03769	.002	.0412	.2533
	large	small	.10945	.06491	.418	-.0731	.2920
		medium	-.04525	.03893	.717	-.1547	.0643
		extra large	.10200*	.03081	.013	.0154	.1886
	extra large	small	.00745	.06417	1.000	-.1730	.1879
		medium	-.14724*	.03769	.002	-.2533	-.0412
		large	-.10200*	.03081	.013	-.1886	-.0154

*. The mean difference is significant at the 0.05 level.

Multiple Comparisons

Scheffe

Dependent Variable	(I) SIZE	(J) SIZE	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	95% Confidence Interval	
						Lower Bound	Upper Bound
MIX_Requirement	Small	Medium	-.49931*	.11993	<.001	-.8366	-.1620
		Large	-.52976*	.11373	<.001	-.8496	-.2099
		Extra Large	-.47122*	.11244	<.001	-.7875	-.1550
	Medium	Small	.49931*	.11993	<.001	.1620	.8366
		Large	-.03045	.06822	.978	-.2223	.1614
		Extra Large	.02809	.06605	.981	-.1577	.2138
	Large	Small	.52976*	.11373	<.001	.2099	.8496
		Medium	.03045	.06822	.978	-.1614	.2223
		Extra Large	.05854	.05398	.759	-.0933	.2104
	Extra Large	Small	.47122*	.11244	<.001	.1550	.7875
		Medium	-.02809	.06605	.981	-.2138	.1577
		Large	-.05854	.05398	.759	-.2104	.0933
MIX_Plan	Small	Medium	.43269*	.10986	.002	.1237	.7417
		Large	.27778	.10418	.071	-.0152	.5708
		Extra Large	.45868*	.10300	<.001	.1690	.7484
	Medium	Small	-.43269*	.10986	.002	-.7417	-.1237
		Large	-.15491	.06249	.107	-.3307	.0208
		Extra Large	.02599	.06050	.980	-.1442	.1961
	Large	Small	-.27778	.10418	.071	-.5708	.0152
		Medium	.15491	.06249	.107	-.0208	.3307
		Extra Large	.18090*	.04945	.004	.0418	.3200
	Extra Large	Small	-.45868*	.10300	<.001	-.7484	-.1690
		Medium	-.02599	.06050	.980	-.1961	.1442
		Large	-.18090*	.04945	.004	-.3200	-.0418
MIX_Apply	Small	Medium	-.46151*	.14669	.021	-.8741	-.0489
		Large	.11942	.13911	.864	-.2718	.5107
		Extra Large	.08313	.13754	.947	-.3037	.4699
	Medium	Small	.46151*	.14669	.021	.0489	.8741
		Large	.58093*	.08344	<.001	.3463	.8156
		Extra Large	.54465*	.08079	<.001	.3174	.7719
	Large	Small	-.11942	.13911	.864	-.5107	.2718
		Medium	-.58093*	.08344	<.001	-.8156	-.3463
		Extra Large	-.03628	.06602	.960	-.2220	.1494
	Extra Large	Small	-.08313	.13754	.947	-.4699	.3037
		Medium	-.54465*	.08079	<.001	-.7719	-.3174
		Large	.03628	.06602	.960	-.1494	.2220
MIX_Evaluate	Small	Medium	-.17720	.17542	.796	-.6706	.3162
		Large	-.38456	.16635	.151	-.8524	.0833
		Extra Large	-.14581	.16447	.853	-.6084	.3168
	Medium	Small	.17720	.17542	.796	-.3162	.6706
		Large	-.20736	.09978	.231	-.4880	.0733
		Extra Large	.03139	.09661	.991	-.2403	.3031
	Large	Small	.38456	.16635	.151	-.0833	.8524
		Medium	.20736	.09978	.231	-.0733	.4880
		Extra Large	.23875*	.07895	.029	.0167	.4608
	Extra Large	Small	.14581	.16447	.853	-.3168	.6084
		Medium	-.03139	.09661	.991	-.3031	.2403
		Large	-.23875*	.07895	.029	-.4608	-.0167

*. The mean difference is significant at the 0.05 level.

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อสกุล	นางสาวชนิกานต์ บัวศรี
วัน เดือน ปี เกิด	22 มกราคม 2536
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
ที่อยู่ปัจจุบัน	โรงเรียนสุวรรณพลับพลาพิทยาคม 94 ซอยจรัญสนิทวงศ์ 35 ถนนบางพรหม แขวงบางพรหม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพ 10170
ประวัติการศึกษา	ศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาเกษตรและสิ่งแวดล้อมศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ประวัติการทำงาน	ครูโรงเรียนสุวรรณพลับพลาพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

